

POIMUTUKSEN VAIKUTUS KATUMUOTIIN POHJAUTUVAN MALLISTON
SUUNNITTELUSSA JA VALMISTUKSESSA

vaikutus (subst.)
syy aiheuttama seuraus

THE EFFECT OF SHIRRING IN THE DESIGN AND PRODUCTION OF A
STREETWEAR COLLECTION

effect (subst.)
a change which is a result or consequence of an action or other cause

Carla Nordlund
LAB-Ammattikorkeakoulu
Muotoilija (AMK)
Puettava muotoilu
Kevät 2024

Opinnäytetyössä tutkittiin katumuotia ja sen rajoja uuden tekniikan, poimutuksen, sekä katumuodissa esiintyviä rajoja venyttämällä. Aiheista tehtiin kirjallisuustutkimusta sekä materiaalikokeiluja ja tuotteiden prototyyppejä.

Opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa valmistettiin katumuotiin pohjautuva kolmen asukokonaisuuden mallisto, jolla haluttiin testata katumuodin rajoja sekä poimutuksen mahdollisuuksia katumuodissa.

Kulttuuri nousi isoksi osaksi katumuodin tutkimusta ja siksi yhdeksi tärkeimmäksi tutkimuskysymykseksi nousi onko katumuoti katumuotia ilman siihen liittyvää kulttuuria.

Opinnäytetyön tavoitteina oli tutkia miten eri poimutustekniikat vaikuttavat katumuotiin perustuvan malliston suunnittelussa ja valmistuksessa sekä miten poimuttaminen vaikuttaa tuotteen kaavoitukseen, materiaalin kulutukseen ja sitä kautta tuotteen hintaan.

The thesis investigated streetwear and its boundaries by employing a new technique, shirring, and stretching the boundaries of streetwear. Literature review and material experiments were conducted on the subjects, along with the creation of prototypes of products.

In the practical part of the thesis, a collection of three outfits based on streetwear was created to test the boundaries of streetwear and the possibilities of shirring in streetwear.

Culture became a significant part of the study of streetwear, and therefore, one of the key research questions that emerged was whether streetwear is streetwear without its associated culture.

The objectives of the thesis were to examine how different shirring techniques affect the design and production of a collection based on streetwear, and how shirring affects pattern drafting, material consumption, and consequently, the cost of the products.

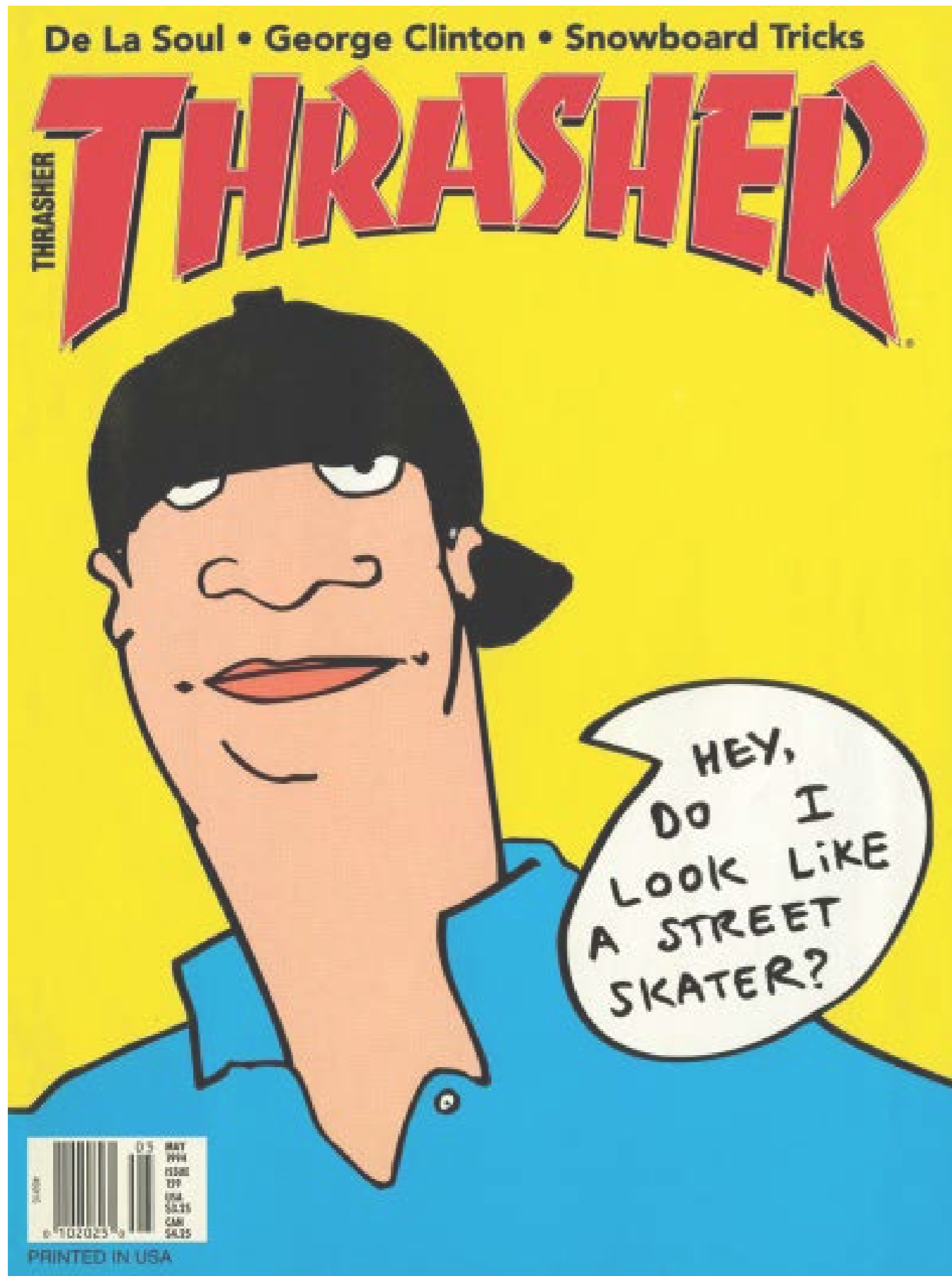
1. Johdanto	1	
1.1 Johdanto aiheeseen	4	
1.2 Keskeiset käsitteet	5	
1.3 Tavoitteet ja tutkimusmenetelmät	6	
2. Katumuoti	7	
2.1 Katumuodin perusteet	9	
2.2 Katumuoti & katutyylit	12	
2.2 Katumuodin rakenne	15	
2.3 Alakulttuurit & rajaus	17	
3. Poimutus	19	
3.1 Poimutuksen perusteet	21	
3.2 Poimutustekniikat	22	
3.2.1 Pysyvä poimutus		22
3.2.2 Joustava poimutus		23
3.2.3 Poimutuksen muunteleminen		24
3.2.4 Poimutus tuotteessa		24
3.2.5 Poimutus teollisuudessa		25
3.3 Poimutus opinnäytetyössä	26	
4. Tuotteet & materiaalit	27	
4.1 Tuote & materiaali valinnat	29	
4.2 Materiaalikoekilut	31	
4.3 Tulokset & johtopäätökset	33	
5. TITLE: GOBLIN MODE 2	35	
5.1 Malliston suunnittelu	37	
5.2 Prosesia	39	
5.3 Mallisto	41	
5.4 Editorial-kuvat	51	
6. Yhteenveto & pohdinta	59	
Lähdeluettelo	63	

Kuva 1. (Mark Sergeev 2024)

1. JOHDANTO

Kuva 3. Thrasher-skeittilehden kansi toukokuussa 1994. (Mark Gonzales 1994)

1.1 Johdanto aiheeseen

Katumuodin ydin on aina ollut ihmiset ja alakulttuurit. Katumuodin nouseminen valtavirtaan, suurien muotitalojen näytöksiin ja sitä kautta myös pikamuoti ketjuihin, johti siihen että, sen alkuperä ei ollut enää kaikkien käyttäjien tiedossaa. Katumuotia on saatavissa nykyään kaikkialta ja se on saatavilla kaikille. Katumuoti ei perustu enää elämäntapoihin ja tarpeisiin saati alakulttuureihin, jotka olivat sen alku.

Katumuoti on kehittynyt ja muuttunut sen elon aikana joten, on mielestäni tärkeää palata sen juurille, ja muistella mistä kaikki alkoi. Katumuodissa on aina vallinnut tietyn tasoinen eksklusiivisuus, joten on ymmärrettävää, että katumuodin saatavuus kaikille voi aiheuttaa erilaisia konflikteja.

Erinomainen esimerkki tästä on Thrasher-skeittibrändin (Kuva 3) leviäminen tavallisten kuluttajien käyttöön, josta syntyi konflikteja varsinkin sosiaalisessa mediassa skeittaajien sekä muodin perässä kulkijoiden välillä. Tästä syystä jopa osa alakulttuurin jäsenistä lopetti brändin tuotteiden käytön koska se oli niin valtavirtaa.

Katumuodissa on aina ollut tietyt raamit. Tuotteet on tehty alakulttuurien käyttöön ja heillä on ollut tiettyjä vaatimuksia tuotteille. Ei ole sattumaa, että vuosi toisensa jälkeen tarjolla on samoja tuotteita jotka kerta toisensa jälkeen myydään kuin kuumille kiville.

Katumuoti ja poimutus eivät juurikaan ole kohdanneet, lukuun ottamatta monille tarpeellisia housun lahkeiden tai takin helman kiristystä. Näillä poimutuksilla on kuitenkin aina käytännöllinen syy, koska katumuoti valmistettiin alunperin tiettyihin tarpeisiin. Voisiko poimutuksen avulla ilmaista asioita, mikä on tyypillistä katumuodille?

Poimutuksella on pitkä historia, mutta siitä tiedetään hyvin vähän. Poimutusta on käytetty sekä käytännöllisistä syistä, että koristeluun. Vuosien aikana poimutuksen tekniikat ovat kehittyneet ja mahdollisuudet ovat lähes rajattomat.

Poimutusta ei kuitenkaan nähdä jatkuvalla syötöllä muotimaailmassa vaan se kulkee yleensä trendinä, joka palaa ja lähtee eri kausien mukaan. Tekniikkana poimutus on todella monipuolinen ja sitä pystyy käyttämään monella eri tavalla vaatetuksessa sekä muualla tekstiileissä.

Opinnäytetyössä tavoitteena on selvittää voisivatko nämä kaksi maailmaa kohdata ja millä tavalla. Katumuodin ja poimutuksen estetiikat poikkeavat toisistaan vahvasti, joten voidaan pohtia onko katumuoti enää katumuotia kun siihen lisätään komponentteja, jotka eivät välttämättä siihen kuulu.

1.2 Keskeiset käsitteet

KATUMUOTI	Rento pukeutumistyyli, joka sai alkunsa alakulttuureista, hip-hopista, surffaamisesta ja rullalautailusta, joissa yksilöt käyttivät vaatteita itseilmaisun ja identiteetin muotona.
KULTTUURI	Tietylle kansalle tai ihmisryhmälle ominaiset tavat ja perinteet. Elämäntyyli.
ALAKULTTUURI	Yhteisö, suuremman kulttuurin sisällä, jonka uskomukset, elämäntapa ja kiinnostuksen kohteet jotka eroavat merkittäväällä tavalla pääkulttuurista, josta se on syntynyt.
KATUKULTTUURI	Kulttuuria, tyyliä ja taidetta joka ei ole syntynyt yhteiskunnan määrittämisen tavoin vaan se on muotoiltu ja luotu kaduilla ihmisten toimesta, jotka elävät niin. Kapinointia normista ja vallasta.
KATUTYYLI	Kaduilla nähtävää muotia, ei sisällä selkeitä komponentteja. Voi sisältää mitä tahansa pukutumistyyliä ja/tai muotisuuntauksia.
POIMUTUS	Eli rypytys on materiaalinmuokkaustekniikka, jossa materiaaliin tehdään poimuja tarkoituksella. Poimutus voi olla koristeellista tai tulla funktion vuoksi (esimerkiksi takin helman kiristys).
UUELLEENKÄYTETTY	Alkuperäisestä käytöstä poistettujen esineiden tai materiaalin uudelleenkäyttö niin, että syntyy alkuperäistä laadukkaampi tai arvokkaampi tuote
OVERSIZED	Tavallista kokoa isompi tuote.

1.3 Tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tavoitteet	Tutkimusmenetelmät
Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia eri poimutustekniikoiden vaikutusta katumuodin perusteella määrättyjen materiaalien ja tuotteiden suunnittelussa ja valmistuksessa.	Kirjallisuustutkimus
Tavoitteena on selvittää miten eri poimutustekniikat toimivat materiaaleihin, miten poimuttaminen vaikuttaa tuotteen kaavoitukseen ja materiaalin kulutukseen sekä työhön käytettyyn aikaan ja sitä kautta myös tuotteen mahdolliseen hintaan (tuote x vs. poimutettu tuote x).	Havainnointitutkimus Materiaalikokeilut + prototypointi
Yhdistettäessä kaksi erilaista maailmaa (poimutus ja katumuoti) on tärkeää myös pohtia miten yhdistäminen vaikuttaa näihin itsessään, esimerkiksi kärsiikö katumuodin uskottavuus?	
Tutkimuskysymykset	Avainsanat
Onko katumuoti katumuotia ilman siihen liittyvää kulttuuria?	Katumuoti
Missä menee katumuodin raja?	Poimutus
Onko poimutuksella funktiota tai estetiikkaa katumuodin puolella?	Materiaalinmuokkaus Vaatesuunnittelu

2. KATUMUOTI

2.1 Katumuodin perusteet

Lyhyesti kuvailtuna, katumuoti on vapaa-ajan vaatteita, joka koostuu t-paidoista, huppareista ja tennareista. Tämä pinnallinen määritelmä kuitenkin vähättelee tyyliä, joka on yksinään horjuttanut perinteisen muotijärjestelmän määrittelemällä uudelleen sen pääkomponentin: eksklusiivisuuden. Katumuodin eksklusiivisuus on ollut tietotaitoa. Etenkin varhaisessa vaiheessa katumuodin historiaa vain harvat tiesivät mitä ja mistä ostaa. Tämä sisäpiirien peli loi pohjan tyyllille, joka oli helppo nostaa myöhemmin luksustasolle. (Menendez & Dr. Nitschke, 2019.) Nykyään katumuodille eksklusiivisuutta luo brändien pitämät ”dropit”, joissa uutta tuotetta on saatavilla vain tietty määrä tietystä paikasta tai henkilöt jotka voivat ostaa tämän tuotteen arvotaan. Eksklusiivisuus on avannut myös ovet katumuodin jälleenmyynnille, jossa liikkuu nykyään paljon rahaa.

Nykyään katumuodista on paljon tietoa ja saatavilla on jopa ”streetwear essentials”- listoja, joissa kerrotaan mitä vaatekappaleita henkilön tulisi omistaa, jotta voisi pukeutua katumuodin mukaisesti. Adz:n ja Stonen (2018, 34-63) mukaan listaan kuuluu muunmuassa t-paita, MA-1 bomber takki (kuva 5), bleiseri, huppari, tuulitakki, denim-tuotteet (kuva 6), pesäpallo lippis, verryttelypuku (kuva 7), sekä erilaisia klassikko tennareita.

Koska kulttuuri on ollut ja on edelleen iso osa katumuotia, on pakko pohtia miten sen puuttuminen vaikuttaa katumuotiin. Kuka tahansa pystyy etsimään listan katumuodin ydintuotteista, hankkimaan ne ja pukemaan päällensä, olematta mitenkään tekemisissä kulttuurin kanssa, joka on ollut luomassa katumuotia. Onko katumuoti katumuotia, jos käyttäjä ei kuulu alakulttuuriin, jossa tyyli on syntynyt ja omaksu samoja arvoja ja elämäntapaa kuin alakulttuurin jäsenet? (Highsnobiety, 2023.)

Katumuotiin kuuluu myös tietynlaiset asenteet ja elämäntavat, jotka eroavat valtavirrasta. Jos henkilö pukeutuu katumuodin mukaan, mutta ei omaa näitä asenteita tai elämäntapaa, onko kyse enää katumuodista?

Kuva 5. MA-1 bomber takki.

Kuva 6. Palace-merkin denim tuotteita (Larissa Hofman 2021)

Kuva 7. Adidas verryttelypuku.

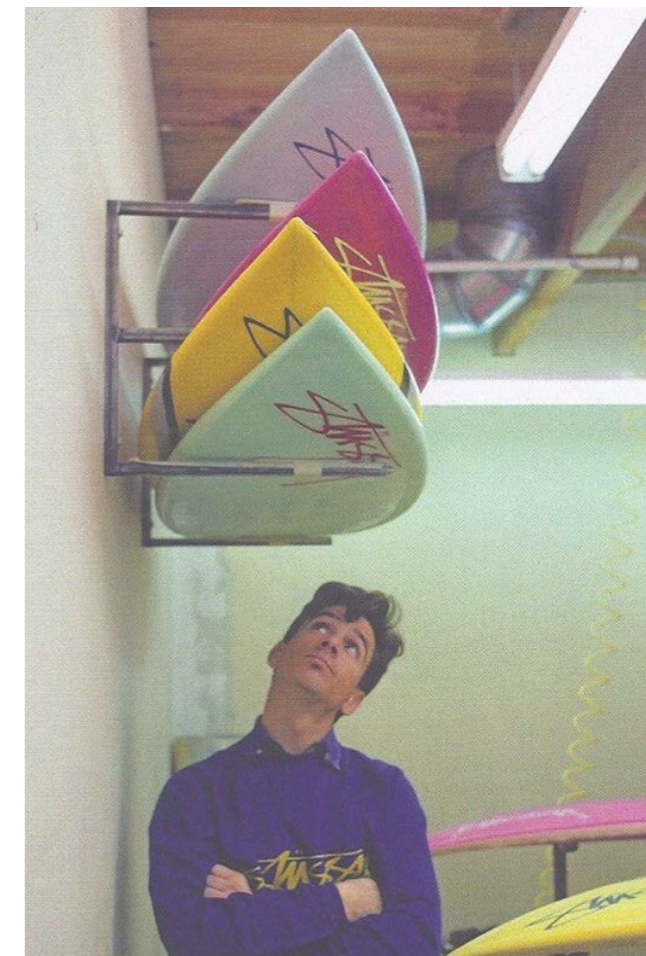
Ennen kuin katumuoti termi otettiin viralliseen käyttöön, liike kukoisti kaduilla pienten eleiden varassa (Menendez & Dr. Nitschke, 2019). Termin kerrotaan olevan suunnittelija Willi Smithin (Kuva 8) käsialaa, hän loi termin kuvaamaan ”ylisuuria rentoja siluetteja”, joita hän loi 1970-luvulla merkkinsä Williwearin nimellä (Adz & Stone, 2018, 23).

Monet ovat yhtä mieltä, että virallisesti katumuoti olisi syntynyt 1980-luvun alkupuolella New Yorkissa, joka olisi looginen aikajana ottaen huomioon Willi Smithin ja hänen urheiluvaate merkkinsä. (Vogel, 2007, 7.)

Shawn Stussyn (Kuva 9), joka alunperin valmisti surffilautoja, katsotaan olevan merkittävä tekijä myös katumuodin puolella. Stussy aloitti vaate liiketoimintansa myymällä printti paitoja surffilautojen ohella 1980-luvun loppupuolella. Stüssy brändi määrittelee erittäin hyvin sen mistä katumuodissa on kyse: asennetta, kulttuuriviittauksia, sekä siisteimpiä vaatteita. Stüssy pidetään joissakin piireissä katumuodin luoja. Stüssyllä oli myös osansa skeittivaatteiden puolella, mutta muut brändit, kuten Carhartt, Dope ja Supreme, vakiinnuttivat itsensä skeittivaatteiden perustajina. (Adz & Stone, 2018, 221; Block, 2017.)

Kuva 8. Willi Smith nuorena.

Kuva 9. Shawn Stussy nuorena.

Todellisuudessa kumpikaan edellä mainituista henkilöistä ei ole luonut tyyliä vaan se on syntynyt kollektiivisesti alakulttuureissa henkilöiden käsistä, jotka ovat käyttäneet ja luoneet tuotteita, mitkä nykyään määrittelevät katumuodin. Smith ja Stussy ovat kuitenkin olleet läsnä ja tehneet työtään oikeaan aikaan kun katumuoti nousi valtavirran tiedoksi ja vaatekaappeihin.

Kuva 10. Ye.

Kuva 11. ASAP Rocky.

Katumuotia on ajan kuluessa käytetty symboloimaan vaurautta, menestystä ja sosiaalista asemaa (Adz & Stone, 2018, 23). Hyvänä esimerkkinä tästä toimivat artistit, jotka vaikuttavat katumuodin trendeihin, joko omilla merkeillään kuten Ye (Kuva 10), entiseltä nimeltään Kanye West ja hänen vaatemerkinsä Yeezy. Muotimaailmassa seurataan paljon miten vaikutusvaltaiset ihmiset pukeutuvat vapaa-aikanaan ja yhdestä kuvasta voi syntyä koko sosiaalisen median täyttävä trendi. Näin kävi esimerkiksi Adidas Samba tennarille, jotka nähtiin myös ASAP Rockyn (Kuva 11) jalassa, joka oli vuoden 2023 viimeisin kenkätrendi etenkin Yhdysvalloissa. Monet artistit ovat saaneet myös paikan muodin sisäpiiristä työskentelemällä suurille muotitaloille luovana johtajana, kuten esimerkiksi Pharrel Williams Louis Vuittonille.

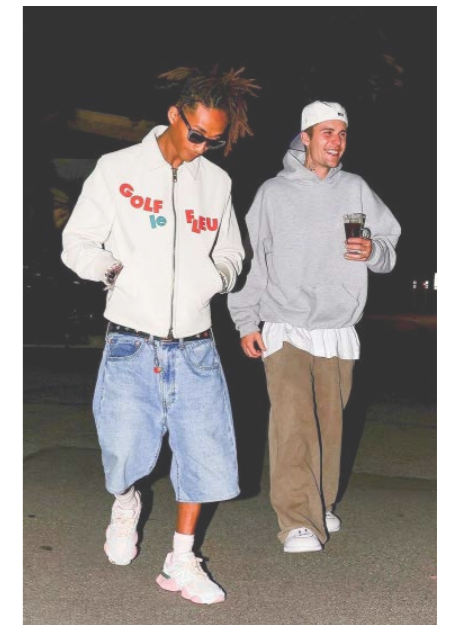
Katumuotia saatetaan käyttää myös suojana ja pelottelun välineenä, siitä huolimatta se koetaan nuorekkaana, optimistisena sekä elinvoimaisena. Katumuoti pyörii siisteyden taidon ympärillä ja on tällä hetkellä tärkein, vaikutusvaltaisin ja nopeasti kasvava muodin genre. Katumuoti on yhdistelmä asennetta, estetiikkaa ja aktiviteetteja, joka yhdistää samanlaisia kiinnostuksen kohteita omaavan ryhmän. Katumuoti ei ole asia, jota voidaan analysoida ulkopuolelta ja oppia sekä tuottaa myytäväksi kuluttajalle. (Adz & Stone, 2018, 23.)

Katumuotia nähdään isojen muotitalon näytöslavoilla sekä pikamuotiketjuissa, ja se on jo vaikuttanut jokaisella muodin tasolla, mitä uutta voidaan enää tulevaisuudessa tehdä tai nähdä?

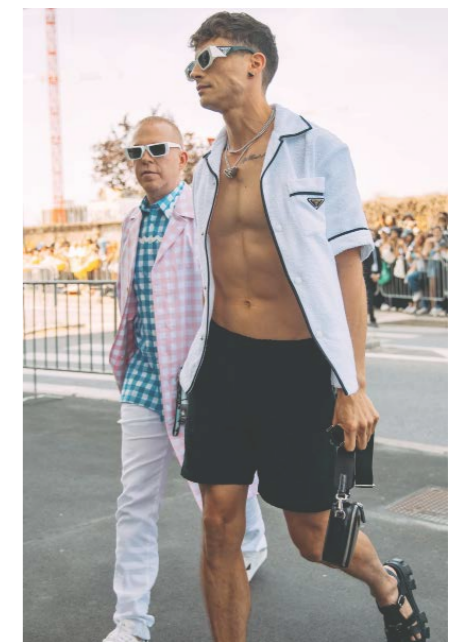
Katumuotia (Kuvat 12-14) käyttävien ja alakulttuureissa mukana olevien henkilöiden välillä on ymmärrys siitä mitä katumuoti on ja/tai mitä se ei ole (Vogel, 2007, 7). Nykyään valtavirran mukaan kaikki kaduilla nähtävä muoti mielletään katumuodiksi.

Kaikki kaduilla näkyvät vaatteet eivät kuitenkaan ole katumuotia, vaan katutyylit (Kuvat 15-17). Katumuodin ytimessä on tietyt vaatekappaleet sekä vaatebrändit, jotka ovat olleet läsnä tyyliuunnan alkuaikojista tai ovat myöhemmin vakiinnuttaneet itsensä osaksi katumuodin sisäpiiriä.

Katutyylin ytimessä on on itseilmaisu ja mukavuus, se on valtavirtamuotia, jonka idea on pukeutua niihin vaatteisiin, joista käyttäjä pitää henkilökohtaisesti. Katumuodin ydin on katukulttuureissa, hip-hop muodissa sekä nuorison alakulttuureissa. Katumuodilla on selkeät raamit, kun taas katutyylit voi olla mitä tahansa. (Doonan, 2022.)

Vasemmalta oikealle kuvat 12, 13, 14. Katumuotia 2020-luvulta.

Vasemmalta oikealle kuvat 15, 16, 17. Katutyylejä kesältä 2023 (Acielle / Style Du Monde 2023)

Katumuoti ja katutyyli pystytään jakamaan omiin kategorioihinsa, mutta missä todellisuudessa menee raja?

Kuinka monta katumuodin tuotetta pitää asukokonaisuudessa olla, että se lasketaan katumuodiksi? Ylisuuri t-paita ja huppari ovat ehkä ikonisimpia katumuodin avaintuotteita, mutta jos henkilöllä on vain toinen näistä tuotteista päällä, ei sitä mielletä katumuodiksi.

Asiaan ei löytynyt selkeää vastausta, mutta yrittäessäni sitä etsiä tuntui, että kokonaisuus ratkaisee. Katumuoti on paljon enemmän, kuin vain sen avaintuotteet. Katumuodissa on paljon asennetta, joka on mielestäni ratkaiseva tekijä kokonaisuuden kannalta arvioidessa, missä menee katumuodin ja katutyylin raja.

Asenteen arviointi ei kuitenkaan ole helppoa. Se ei ole käsinkosketeltavaa, eikä välttämättä universaalista samoin ymmärretty käsite. Asenne on suhtautumistapa, joka perustuu henkilön eettisiin arvoihin sosiaalisesti merkitykselliseen kohteeseen (Suomisanakirja.fi). Katumuodissa asenteen tai asenteet määrittelee katu- ja alakulttuurit (Kuvat 18-20).

Jos asenne on määrittelevä tekijä katumuodissa, ja asenteen määrittelee yhteinen kulttuuri, voidaan vain kysyä onko katumuoti katumuotia ilman siihen liittyvää kulttuuria. Bobby Hundreds (2017) (Kuva 21) kertoo artikkelissaan, että katumuodissa kyse on kulttuurista, ei vaatteista.

Samassa artikkelissa Hundreds kertoo haastatelleensa yhteensä 150 tuntia suunnittelijoita ja muita henkilöitä saadakseen heidän näkemyksensä katumuodista. Yhdetkään näistä henkilöistä eivät olleet yhtä mieltä siitä miltä katumuoti näyttää, kuka siitä on vastuussa ja mistä se on tullut. Jos edes alan sisäpiiriläiset eivät pysty vastaamaan näihin kysymyksiin yksiselitteisesti pystyykö kukaan?

Kuva 18. (Jamel Shabazz)

Kuva 19. (hypebeast.com)

Kuva 20. (buzzfeed.com)

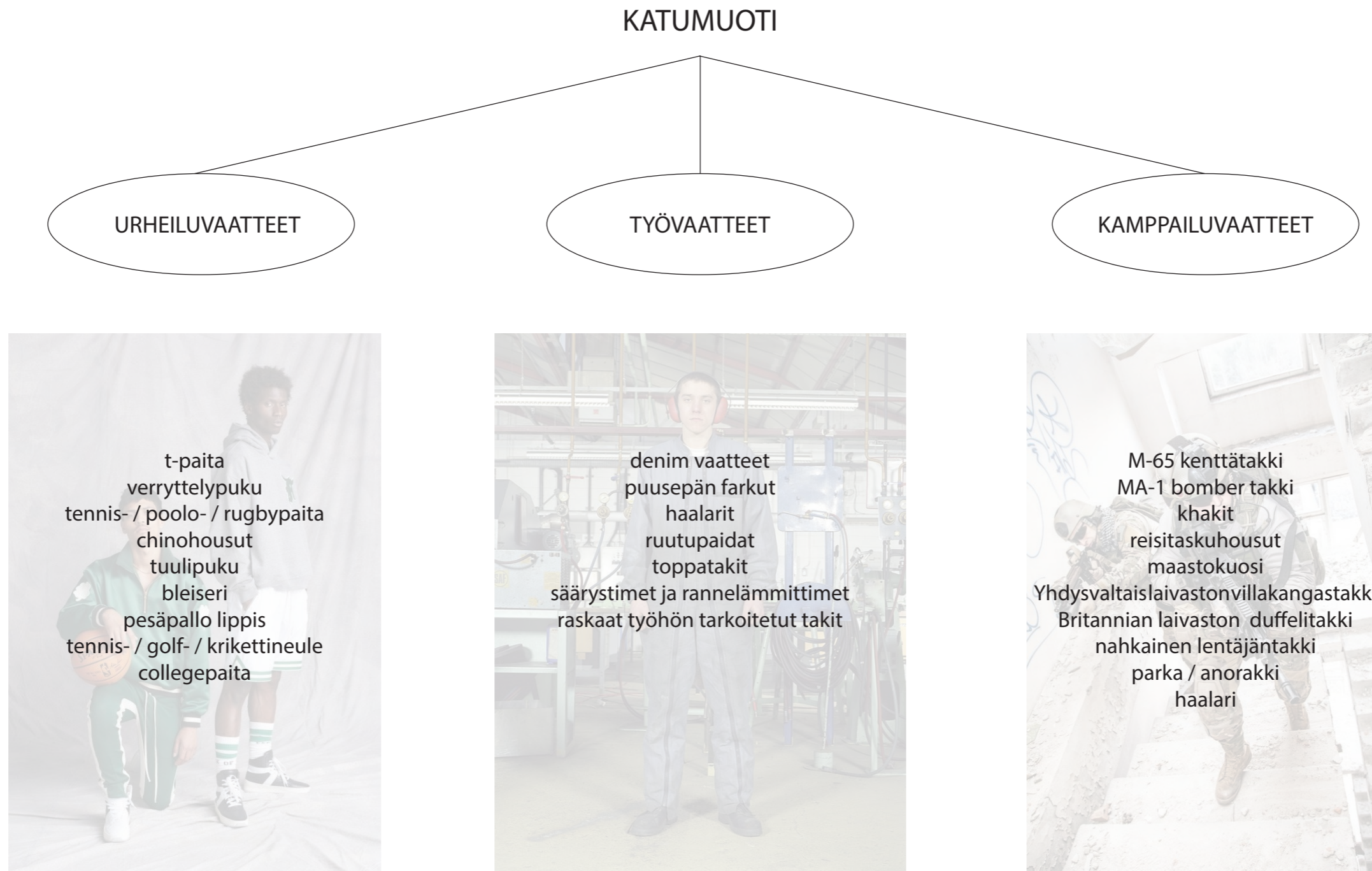

Kuva 21. Bobby Hundreds (fashionbeans.com)

Artikkelissaan Hundreds (2017) on haastatellut muun muassa Edison Cheniä, kenen mukaan katumuodissa on myös kyse kulttuurista. Katumuodissa on kyse tarinoista, ja se on elämäntapa. Katumuoti on sitä mitä tunnemme, miten elämme, mitä kuuntelemme ja syömme. Se on on sitä miten käytämme rahamme. Jos elämä olisi konserttikiertue, Chenin mukaan katumuoti olisi konserttien kauppatavaraa eli merchiä.

2.3 Katumuodin rakenne

Katumuoti rakentui alunperin urheiluvaatteista, työvaatteista ja kamppailuvaatteista (Kuvio 1). Jokaisesta kategoriasta otettiin tuotteita ja, niitä yhdisteltiin ja mukailtiin keskenään, jotta saatiin luotua asuja, jotka olivat käytännöllisiä. Vaatteet valittiin elämäntyylin mukaan, joka vaati edullisen ja käytännöllisen asun yhdistelmän. (Vogel, 2007, 8; Adz & Stone, 2018, 23)

Kuvio 1. Katumuodin rakenne. Mukailtu Adz & Stone, 2018, 23-24; kuvat vasemmalta oikealle CR Fashion Book; Charles Freger; Oleg Zabelin/Stocktrek Images.

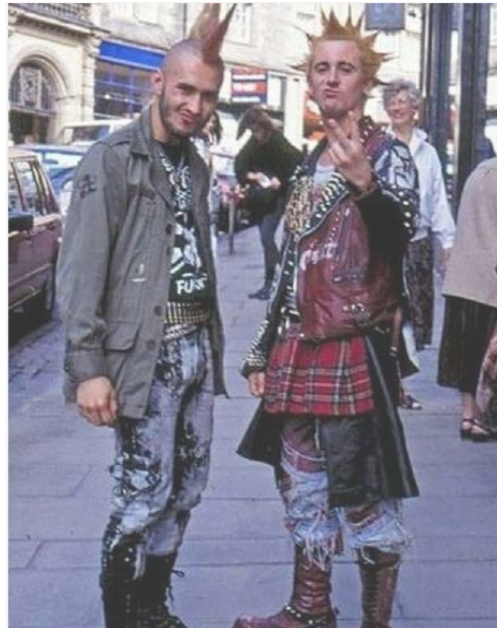
2.4 Alakulttuurit ja rajaus

Katumuoti on alunperin alakulttuurien pukeutumistyyli, joka siirtyi myöhemmin valtavirtaan ja siitä tuli monen miljardin dollarin arvoinen teollisuus. Ollakseen menestyvä osa katumuotia, monet ovat sitä mieltä, että on myös välttämätöntä olla osa alkuperäistä alakulttuuria, jossa katumuoti on syntynyt. (Vogel, 2007, 9.)

Nykyään katumuoti sisältää useita erilaisia alakulttuureja, jotka ovat yhdistyneet ja siten onnistuneet luomaan identiteetin, yhteenkuuluvuuden ja kodinomaisuuden tunnetta. Tästä syystä katumuoti ylittää etnisyyden, iän ja sukupuolien rajat. Vaatteiden ostaminen sukupuolirajojen ulkopuolelta on ollut äärimmäisen tärkeää katumuodille.

Katukulttuurin ydin määritteli elämäntyylin ja ajattelutavan, mutta kulttuurissa on kyse paljon muustakin. Katukulttuurissa on kyse solidaarisuudesta yli rajojen, jotka normaalisti erottaisivat sen. Katumuoti on osa tätä solidaarisuutta, sillä tuodaan ilmi tietoa monikerroksisesta tietoisuudesta ja kulttuurista pukeutumisen kautta. Katumuoti ilmentää elämäntyyliä. (Adz & Stone, 2018, 23 & 29.)

Alakulttuureilla on ollut suuri merkitys katumuodin kehityksessä. Useimmiten mainittuja alakulttuuri vaikuttajia ovat skeittajat, surffaajat ja hip-hop-muusikot sekä -kulttuuri. (Menendez & Dr. Nitschke, 2019; Deleon, 2020.)

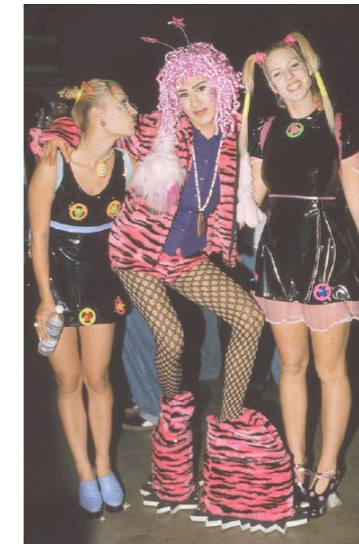

Kuva 22. Punk-muotia 80-luvulta.

Kuva 23. Preppy-muotia 80-luvulta
(Allstar Picture Library Limited. / Columbia / Alamy Stock Photo 2024)

Katumuodin ohessa ja siihen vaikuttavia alakulttuureja oli myös punk (Kuva 22), preppy (Kuva 23), rave (Kuva 24) sekä skeittauksen tapaan lumilautaus (Kuva 25). Lasketteluvaatteiden käyttö kaduilla on ollut yksi tärkeimmistä vaikuttajista nykypäivän katumuotiin. Vaatteet ja varusteet, jotka olivat välttämättömiä lumilautailussa saivat uuden näkökulman kuin niillä alettiin ilmaista itseään, sekä mäessä, että sen ulkopuolella. (Vogel, 2007, 7; Adz & Stone, 2018, 215&238.)

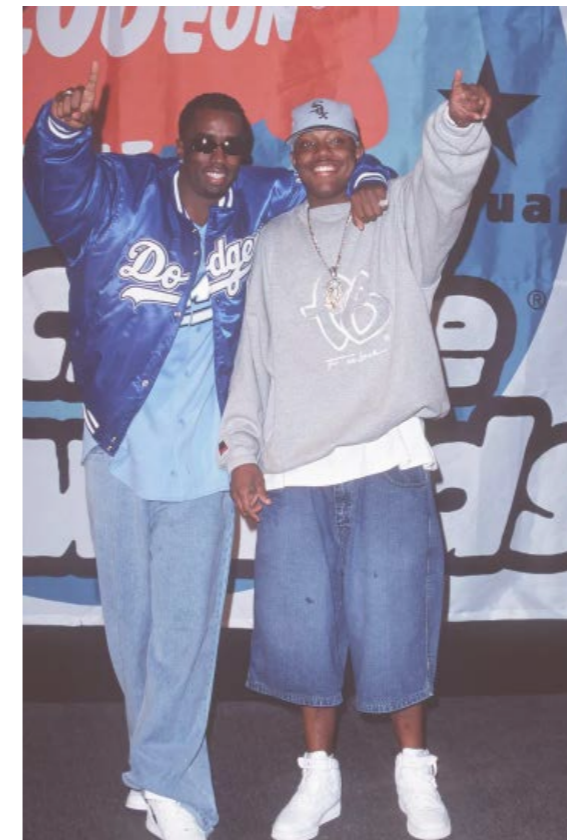

Kuva 24. Rave-muotia 90-luvulta
(thevintagenews.com)

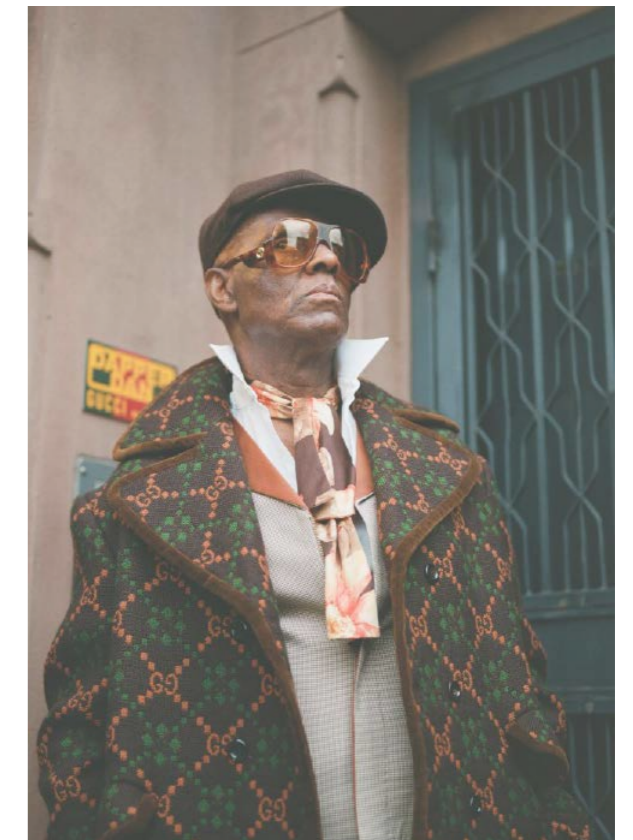

Kuva 25. Lumilautailumuotia 90-luvulta.

Hip-hop kulttuuri rakentui pääasiassa Afrikkalais-Amerikkalaisten alakulttuurista, jonka keskiössä oli DJ-työskentely, räppääminen, breikkaaminen ja graffititaide. Hip-hop oli ylisuurta, äänekkästä sekä ylpeää ja se ylisti arvostettuja urheiluvaatemerkkejä sekä räätälöityjä koruja. Hip-hop yhteisössä muoti ei koskaan ollut vain sitä miltä asu näytti. Tärkeämpää oli eupforinen tunne, jonka pystyi saavuttamaan olemalla ajankohtainen ja siisti uniikilla tavalla. Pohjimmillaan hip-hop on "tehdään mitä halutaan"-tyylistä itseilmaisua. Yksi suurimmista hip-hopin muodin (Kuva 26) nimistä on Daniel "Dapper Dan" Day (Kuva 27), hän toi markkinoille täysin uudenlaista muotia 1970-luvun loppupuolelta alkaen, mikä antoi pohjan hip-hop muodille. (Adz & Stone, 2018, 107-108; Romero & Way, 2023, 1; Deleon, 2020.)

Kuva 26. Hip-hop muotia 90-luvulta
(SGranitz/WireImage/Getty Images 2015)

Kuva 27. Daniel "Dapper Dan" Day
(Makeda Sandford 2012)

3. POIMUTUS

3.1 Poimutuksen perusteet

Poimutus (Kuva 29) on materiaalinmuokkaustekniikka, jossa kankaaseen luodaan uudenlaista pintaa tai volyymia poimuttamalla. Poimutustekniikoita on useita, ja lopputulos vaihtelee niin tekniikan kuin materiaalin perusteella. Poimutuksen tarkoitus voi olla koristeellinen tai käytännöllinen.

Muita materiaalinmuokkaustekniikoita, jotka muistuttavat poimutusta on muun muassa smokkirypytytys (Kuva 30) sekä laskostus (Kuva 31). Laskostusta muistuttavan pinnan saa materiaalin myös pliserauksella (Kuva 32). Poimutus voi olla yksittäinen tai monirivinen. Se voi olla pysyvä, joustava tai säädettävä ja sitä voi tehdä käsin tai ompelukoneella.

Kuva 29. Poimutus (Gia Studios)

Kuva 30. Smokkirypytytys (matches-fashion.com)

Kuva 31. Laskostus.

Kuva 32. Pliseraus (theimpression.com)

Poimutus kehitettiin alunperin kokoamaan suuria kangaspaloja, jotta ne sopivat tiukasti vartaloa vasten. Se oli erityisen hyödyllinen pääntiessä ja hihansuissa. Poimutuksen historiasta ei tiedetä paljoa, mutta se oli todella muodikasta 1800-luvun loppupuolella (Irwin, 2015, 158). Nykyään poimutusta näkee enemmän toiminnallisessa muodossa, esimerkiksi helman tai lahkeiden kiristyksissä tai erilaisten trendien mukana.

Poimutuksessa, millä tekniikalla tahansa, materiaali tulee aina kutistumaan ja tämä pitää ottaa huomioon jo tuotteen suunnittelussa sekä kaavoituksessa. Materiaali kutistuu aina poimutuksen suuntaan, jos poimutus on yhdensuuntainen kutistuu materiaali samaan suuntaan kuin poimutuksen tikkaus. Mikäli poimutus on ristikko, kutistuminen tapahtuu sekä pysty- että vaakasuuntaan. Kuviollisessa poimutuksessa materiaali saattaa käyttäytyä epänormaalisti, esimerkiksi nousta koholle.

3.2 Poimutus tekniikoita

3.2.1 Pysyvä poimutus

Poimutusta voidaan muodostaa ompelemalla lanka tai lankoja kankaan pintaan yhdensuuntaisina linjoina. Langat kiinnitetään päättelemällä toisesta päästä, jonka jälkeen kangasta poimutetaan lankaa tai lankoja vasten kunnes haluttu poimutus volyymi on saavutettu. Jäljelle jäänyt lanka katkaistaan ja päätellään. Pysyvä poimutus voi tarvita tueksi poimuttamattoman kangaspalan, tai poimutuksen voi päällitikkata, jolloin siitä tulee kestävämpi, mutta päällitikkaus myös muuttaa sen ulkonäköä. (Irwin, 2015, 159.)

Pysyvää poimutusta voidaan myös tehdä kiinnittämällä materiaaliin ohut nauha tai paksumpi lanka siksak-ompeleen avulla ja sen jälkeen kiristää lankaa niin, että materiaali poimuttuu. Samaa tekniikkaa voi käyttää myös ompelemalla materiaaliin nauhakujaan (Kuvat 33-35). Nauhakujaalla tehty poimutus voi olla pysyvä tai säädettävä. (Irwin, 2015,160; Wolff, 1996, 32.)

Kuva 33.

Kuva 34. (Vogue.com)

Kuva 35. (INDIGITAL.TV)

Kuvat 33-35. Poimutusta nauhakujailla.

Poimutusta voi esiintyä tuotteessa missä kohtaa tahansa ja millä tekniikalla tahansa. Poimutus voi olla myös joustavaa, vaikka se olisi pysyvää, jolloin se antaa enemmän vapautta tuotteen suunnitteluun ja poimutuksen sijoittamiseen. Poimutuksen voi sijoittaa tuotteen saumakohtiin (Kuva 36) tai keskiöön (Kuvat 37-38), jolloin se luo erilaisia vaikutteita tuotteeseen.

Kuva 36. Poimutusta mekon yläosan ja helman saumakohdassa (lohobride.com)

Kuva 37. Poimutusta luotu tikkaamalla joustavaa nauhaa koko tuotteeseen.

Kuva 38. Erilaisia poimutuksia asun ylä- ja alaosassa (bmuette.com)

3.2.2 Joustava poimutus

Joustavaa poimutusta pidetään pysyvää poimutusta helpompana vaihtoehtona, koska tulokset ovat useammin tasaisempia ja se ei yleensä vaadi tukeaa (Irwin, 2015, 162). Joustavaa poimutusta pystyy tekemään muutamalla erilaisella tekniikalla. Tekniikkaan vaikuttaa pääasiassa materiaali, mutta mahdollisesti myös haluttu ulkonäkö.

Joustava poimutus saadaan esimerkiksi, kun kuminauha syötetään kankaaseen luotuun kujan, kiinnitetään toisesta päästä, kiristetään kunnes haluttu poimutus on saavutettu ja kiinnitetään myös kujan toisesta päästä. Kuminauhan voi myös tikata materiaalin pintaan, mutta tässä tekniikassa poimutusta ei pysty määrittelemään tai muokkaamaan jälkikäteen niinkuin ensimmäisessä tekniikassa. Kuminauhan tikkaaminen suoraan materiaaliin kiinni on nopeampaa kuin nauhakujuun luominen mutta lopputuloksen pinta on myös erilainen. (Irwin, 2015, 162.)

Kuminauha poimutuksella pystyy luomaan helposti näyttäviä ja kestäviä poimutettuja pintoja. Kuminauha voi olla ohutta tai leveää. Mikäli kuminauhan haluaa tikata suoraan materiaaliin, voi sen tikata yhdellä tai useammalla tikkauksella riippuen kuminauhan leveydestä. Tässä pitää ottaa huomioon että kuminauhaa venyttää yhtä paljon jokaisella tikkauksella, jotta poimutuksesta tulee tasainen.

Joustavaa poimutusta saa myös käyttämällä joustavaa alalankaa ompelukoneessa. Joustava alalanka tikataan suoraan materiaaliin tai tuotteeseen niin että alalanka on nurjalla puolella. Tuotteeseen jää aina päällitikkaus. Tikin pituus, rivien tiheys ja suunta vaikuttavat poimutukseen.

3.2.3 Poimutuksen muunteleminen

Vaikka poimutus tehtäisiin peruseriaatteilla saa siitä useita erilaisia lopputuloksia. Poimutukseen vaikuttaa eniten tikin pituus, lyhyt tikki luo pientä, hienovaraista poimua kun taas pitkä tikki luo isompia ja näyttävämpiä poimuja kankaaseen (Irwin, 2015, 159).

Tämä pätee sekä käsin että koneella tehtyyn poimutukseen. Materiaali voi olla poimutettu kokonaan (pinta), tai poimutusta voi olla tietyissä kohdissa tuotetta.

Kevyempi materiaali yleensä poimuttuu helpommin ja voimakkaammin ja siihen saa helposti volyyymia. Painavampi materiaali taas päinvastoin. Kaikki tekniikat eivät toimit kaikissa materiaaleissa, tai ne tarvitsevat muuntelua.

Joustava poimutus painavassa nahassa, vaatii paksun ja vahvan kuminauhan kun taas kevyelle sifongille riittää ohut joustava lanka. Vaikka poimutuksella on historiansa ja sen alkuperäiset tarkoitukset sekä tekniikat ovat vielä täysin käytettäviä, on hyvä muistaa että poimutuksella ei ole rajoja tai sääntöjä. Poimutuksessa vain mielikuvitus on rajana.

3.2.4 Poimutus tuotteessa

Poimutuksen voi lisätä tuotteeseen periaatteessa miten vain. Sitä voi esiintyä symmetrisesti (Kuva 39) tai epäsymmetrisesti, se voi olla etukäteen suunniteltua tai spontaanisti lisättyä (Kuvat 40-41). Mikäli poimutus on säädettävää vaikuttaa myös poimutuksen kireys tuotteen ulkonäköön. Vaikka poimutus olisi aseteltu symmetrisesti, mutta se kiristetään epäsymmetrisesti tuotteeseen tulee erilainen ulkonäkö.

Poimutuksessa vain mielikuvitus on rajana. Edellä mainitut tekniikat ovat tekniikoita, mitkä ovat yleisimmin käytössä vaatealustehtävien poimutuksessa. Poimutusta esiintyy kuitenkin myös muissa tekstiileissä vielä erilaisilla tekniikoilla. Näitä tekniikoita voi halutessaan myös tuoda vaatealustehtävien puolelle. Erinomainen esimerkki on verhojen poimutukseen tehty poimutusnauha, jossa valmiina narut joita kiristämällä materiaali poimuttuu (Kuvat 39-41).

Kuva 39. Symmetrisesti aseteltu poimutus poimutusnauhalla.

Kuva 40. Spontaanisti lisätty epäsymmetrinen poimutus poimutusnauhalla.

Kuva 41. Spontaanisti lisätty epäsymmetrinen poimutus poimutusnauhalla.

3.2.5 Poimutus teollisuudessa

Vaatetusteollisuudessa materiaalien ja tuotteiden poimutukseen käytetään pääasiassa rypytyskoneita (Kuvat 42-43). Koneilla tehty poimutus on aina tasaisempaa ja nopeampaa kuin yksittäin ommellut rivit, joita opinnäytetyössä tulen käyttämään.

Rypytyskoneissa on saatavilla myös paljon erilaisia poimutuksia, joita ei pysty tavallisella ompelukoneella toteuttamaan. Kone voi luoda poimutusta lämmöllä tai ompelemalla siihen lankoja. Lämmöllä tehty poimutus, kuten myös pliseeraus, vaatii aina tekokuituisen materiaalin, koska luonnonkuituja ei voi manipuloida lämmöllä.

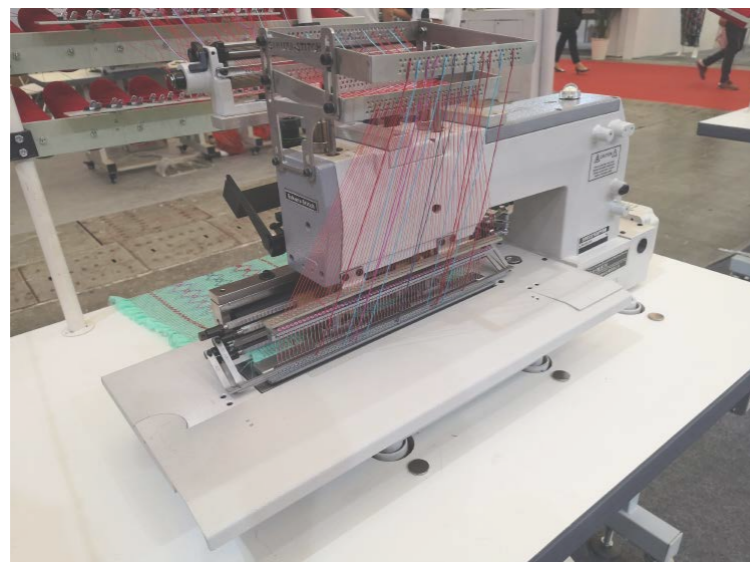
Koneita on myös eri painoisille materiaaleille, joten paksujenkin materiaalien poimutus onnistuu teollisuudessa, vaikka niitä ei välttämättä pysty teollisuuden ulkopuolella poimuttamaan.

Kuva 42. HE-202 puristuskone kankaiden laskostukseen (plaitingmachine.com)

Kuva 43. Adler rypytyskone, keskiraskaille ja raskaille materiaaleille (alfaosat24.fi)

Kuva 44. Sakura-Stitch monineulainen poimutus- ja smokkirypytyskone (sakura-stitch.com)

3.3 Poimutus opinnäytetyössä

Opinnäytetyössä keskitytään nauhakujalla tehtyyn poimutukseen sekä pysyvään poimutukseen ja joustavaan poimutukseen ompelukoneella tehtynä. Valitsin nämä tekniikat, koska ne eroavat toisistaan merkittävästi.

Nauhakujalla luotu poimutus on näistä tekniikoista käytännöllisin ja silloin lähimpänä katumuodin ideologiaa, joka perustuu vaatteen käytettävyyteen. Joustava, mutta pysyvä, poimutus antaa jonkin verran liikkumavaraa tuotteeseen, mutta rajoittaa kuitenkin paljon enemmän kuin nauhakujalla luotu, koska sitä ei saa kokonaan pois. Joustamaton pysyvä poimutus on tekniikoista kaikista rajoitettavin, joka luo mielenkiintoisen ristiriidan katumuodin ja poimutuksen välille.

Joustavan poimutuksen luon ompelukoneella joustavan alalangan avulla. Jokainen tikkaus on tehtävä erikseen materiaalin, joten tikin ja langan kireyden asetusten on oltava samat, jotta poimutuksesta tulee mahdollisimman tasaista. Joustavat poimutukset nykyään luodaan rypytyskoneilla (Kuva 44), jotka tekevät monta tikkausta samanaikaisesti halutulle leveydelle. Rypytyskoneella tehty poimutus on aina tasaisempi kuin yksittäin ommellut rivit.

Joustamattoman poimutuksen teen materiaaliin manipuloimalla paininjalkaa (Kuvat 45-46) niin, että kankaan syöttö ompelukoneeseen muuttuu ja tikkaus kiristää lankaa niin, että se poimuttaa kankaan automaattisesti. Materiaalin paino ja tikin pituus vaikuttavat poimutuksen volyymiin. Paininjalan manipulointi on tarpeellista vain kun halutaan joustamatonta poimutusta. Tähän tekniikkaan olisi sopinut myös ompelukoneeseen vaihdettava poimutuspaininjala, mutta sellaista ei ollut saatavilla.

Kuva 45. Paininjala neutraalina.

Kuva 46. Paininjala manipuloituna.

4. TUOTTEET JA MATERIAALIT

4.1 tuote ja materiaali valinnat

Opinnäytetyössä valmistetut tuotteet on valittu katumuodin avaintuotteiden (Adz & Stone 2018, 34-63) sekä katumuodin kategorioiden perusteella (Kuvio 1 sivut 15-16 opinnäytetyössä).

Mallistoon on myös lisätty tuotteita, joita ei löydy näistä listoista, ajatuksena testata katumuodin rajoja. Voiko katumuotiin tuoda uusia tuotteita, niin että lopputulosta voidaan vielä kutsua katumuodiksi? Suurin osa malliston tuotteista kuitenkin perustuu katumuotiin.

Katumuotiin pohjautuvat tuotteet

T-paita
Huppari (Kuva 48)
Verryttelypuku
Tuulipuku
Bleiseri
Collegepaita (Kuva 48)
Urheiluneule (Kuva 49)
Nahkatakki
Farkut

Asusteet

Lippis 0
Lippis 00
Huivi 0
Huivi 00
Säärystimet

Kuva 48. Collegepaidat ja hupparit ovat katumuodin avaintuotteita.

Kuva 49. Sporty & Rich-merkin urheiluneule ja tennishame (sportyandrich.com)

Tuotteet katumuodin ulkopuolelta

Hame
Mekko
Puvun housut
Tennishame (Kuva 49)

Materiaalit valikoituvat tuotteisiin, sen perusteella mistä ne olisi valmistettu katumuodin alkutekijöillä 80-90-luvulla. Materiaaleista denim sekä nahka ovat uudelleenkäytettyjä.

Halusin että denim on 100% puuvillaa ja sitä on helpompi löytää vanhoista tuotteista kuin suoraan pakasta. Nahka on kirpputoreilta ostetuista nahkatakeista. Aito nahka on materiaalina laadukkaampaa kuin tekonahka ja se oli mielestäni tärkeä valinta katumuotia ajatellen, jossa tuotteet on tehty kestävämmän. En kuitenkaan halunnut ostaa nahkaa uutena omien arvojeni takia.

Trikoo ja college materiaalit sain lahjoituksena Pure Waste:lta. Molemmat materiaalit on tehty kierrätysmateriaaleista.

Neuleet ovat todennäköisesti olleet 100% puuvillaa, tähän lopputulokseen olisi päässyt vain neulomalla materiaalin itse langasta. Minulla oli varastossa ylijäämä neuletta, jonka koin järkevämmäksi käyttää tässä tilanteessa.

Materiaalit

Trikoo (60% kierrätetty puuvilla 40% kierrätetty polyesteri)
College (60% kierrätetty puuvilla 40% kierrätetty polyesteri)
Nahka (Uudelleenkäytetty, eri nahan laatuja)
Denim (100% puuvilla)
Neule (Puuvillapolyesteri sekoite, suhde ei tiedossa)
Ulkoilumateriaali (100% nylon)

4.2 Materiaalikoelut

Kun tuotteeseen tulee pysyvää poimutusta on tehtävä materiaalikoelut, joissa testataan miten materiaali käyttäytyy eri poimutustekniikoiden kanssa. Mikäli poimutustekniikka toimii materiaaliin, se kutistuu ja ennen tuotteen kaavoittamista on tiedettävä kuinka paljon materiaali tulee kutistumaan, että tuotteesta kaavoitetaan oikean kokoinen. Kaikki tekniikat eivät toimi kaikissa materiaaleissa, yleensä materiaalin painon eli paksuuden vuoksi. Nauhakujalla tehtyä poimutusta ei välttämättä tarvitse testata materiaalikohtaisesti, koska se yleensä toimii materiaalista riippumatta, eikä vaikuta tuotteen suunnitteluun tai kaavoitukseen niin merkittävästi kuin pysyvä poimutus. Nauhakujia tehtäessä on kuitenkin hyvä muistaa, että raskaammat materiaalit vaativat vahvemmat narut ja isommat nauhakujat. Tein koneelliset poimutus testit kaikkiin materiaaleihin, joita mallistossa pääasiassa esiintyy.

4.3 Tulokset ja johtopäätökset

Poimutuskokeilut menivät suurilta osin kuten osasi odottaa. Lyhykäisydessään, koneellinen poimutus toimi hyvin kevyempiin materiaaleihin ja oli niissä tasaisinta. Raskaammissa materiaaleissa poimutusta ei tapahtunut ollenkaan tai se tapahtui epätasaisesti testikappaleessa.

Kaikki testipalat olivat saman kokoisia, 30x30 cm. Tästä oli helppoa laskea materiaalikohtainen kutistumisprosentti, jota tarvitaan kaavoituksessa. Toki on otettava huomioon, että isompi määrä saattaa käyttäytyä hieman eritavalla kuin testipala, siksi paras vaihtoehto olisi tehdä vielä kokonainen prototyyppi tuotteesta, jossa käyttää tuotteen oikeaa materiaalia.

Joustava poimutus oli selkeästi tasaisempaa vaikka collegen testikappaleeseen tuli virhe (Kuva 57). Joustamattomassa poimutuksessa, kun rivejä oli enemmän alkoi materiaali taittua tikkauksen alle (Kuva 50), koska sitä oli mahdoton venyttää suoraksi, joten testikappaleen loppupäässä ei virallisesti ollut enää poimutusta vaan laskoksia. Tästä syystä päätin jättää tekniikan pois malliston tuotteista, koska tarkoitus oli poimuttaa isompia alueita, jolloin laskostuminen toistuisi.

Kuva 64. Poimutuksen suunnittelua.

Testikappaleiden perusteella tein valinnat minkälaista poimutusta tulee mihinkin tuotteeseen / materiaaliin. Trikoo (Kuva 56), college (Kuva 57) sekä ulkoilumateriaali (Kuva 61), poimutuivat todella hyvin. Nämä materiaalit soveltuisivat hyvin joustavaan poimutukseen myös tuotteen tasolla.

Raskaammat materiaalit, nahka (Kuva 58), denim (Kuva 59) sekä neule (Kuva 60), poimutuivat huonosti tai epätasaisesti, joten näihin valitsisin toisen poimutustekniikan. Ohuempi neule todennäköisesti poimuttuisi hyvin joustavalla alalangalla, mutta halusin käyttää ylijäämä neule materiaalin varastostani, joten päädyin pitämään tämän materiaalin.

Kuva 65. Nauhakuja poimutusta.

Vaihtoehtoisia poimutustekniikoita löytyisi paksummille materiaaleille useampia. Esimerkiksi tikkaamalla paksumpaa kuminauhaa suoraan materiaaliin kiinni saisi samantyyllisiä tuloksia kuin joustavalla alalangalla. Neule ja denim voisivat poimuttua myös tikkamalla hieman vahvempaa narua siksak-ompeleella materiaalin ja kiristämällä sitä. Myös verhoille tarkoitettu poimutusnauha todennäköisesti toimisi raskaimmille materiaaleille.

Päätin kuitenkin aiemmin rajata poimutustekniikat joustavaan ja joustamattomaan poimutukseen sekä nauhakujailla luotuun poimutukseen. Tämä siksi, että nauhakujailla tehty poimutus on monikäyttöisin tekniikka, koska sen saa toimimaan todella monilla materiaaleilla, myös ohuemmillä, ja kuten materiaalitesteissä kävi ilmi pysyvät poimutus tekniikat eivät sovellu niin monille materiaaleille.

Toki pysyvän poimutuksen voisi todennäköisesti saada toimimaan esimerkiksi teollisuudessa käytettävillä koneilla, mutta minulla ei ollut pääsyä tällaisiin koneisiin.

5. TITLE: THE GOBLIN MODE 2

5.1 Malliston suunnittelu

Ylisuuri, mukava, funktionaalinen, käytettävä, tyylikäs sekä "cool", ovat sanoja joilla usein kuvaillaan katumuotia. Halusin ottaa nämä teemat mukaan mallistoon, mutta samalla venyttää käsitteiden rajoja.

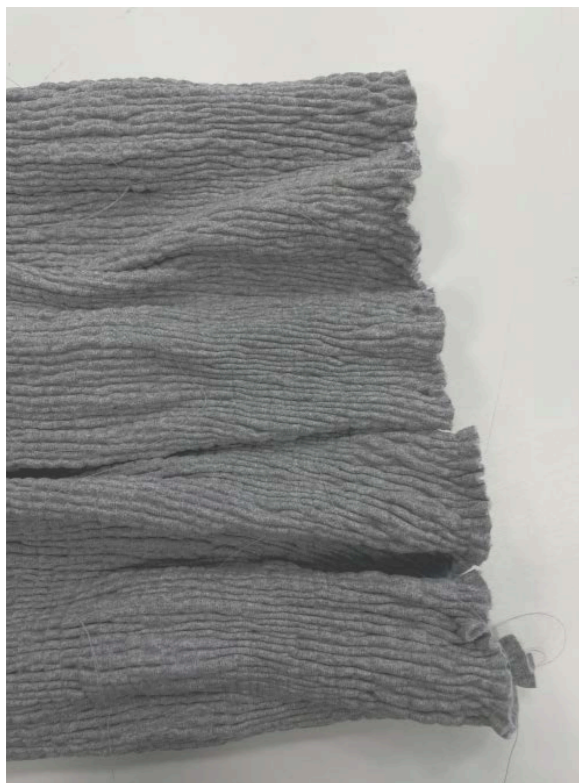
Kuinka ylisuuri vaate voi olla? Miten mittasuhteilla leikkittely vaikuttaa käytettävyyteen? Missä menee funktionaalisen vaatteen raja? Voiko poimutuksella luoda lisää funktionaalisuutta vaatteeseen?

Malliston suunnittelu alkoi kasaamalla katumuodin avaintuotteita ja selvittämällä materiaaleja, joita tarvitsisin tuotteisiin. Kaikista katumuodin avaintuotteista valitsin 20 tuotetta, joista yhdistelin seitsemän asukokonaisuutta. Tämän jälkeen mallistosta valikoitui kolme asukokonaisuutta, jotka etenivät valmistukseen.

Valitsin valmistettavat asut ottaen huomioon materiaalit, niin että kolmessa asukokonaisuudessa olisi mahdollisimman paljon erilaisia materiaaleja, jotta poimutusta pääsisi kokeilemaan mahdollisimman monella materiaalilla.

Materiaalihankintojen jälkeen tehtiin materiaalikokeilut (Kuva 67) ja tämän jälkeen käytiin läpi kokeilujen tulokset. Piti valita mitä tekniikkaa hyödynnän mihinkin asuun, selvittää kuinka paljon materiaalit kutistuivat ja miten tämä pitäisi ottaa huomioon mallistoa tehdessä.

Materiaalikokeilujen jälkeen piti pohtia tuotetta joka materiaalista tulisi valmistaa ja miten poimutus olisi järkevintä toteuttaa siihen sekä mikä tekniikka sopii mihinkin tuotteeseen. Esimerkiksi ulkoilukan-kaasta valmistettavaan tuulipukuun halusin tehdä funktionaalisen poimutuksen (Kuva 68), vaikka joustava alalanka toimikin materiaaliin hyvin, koska halusin säilyttää tuulipuvun toiminnallisuuden.

Kuva 67. Materiaalikokeilua isommalle testipalalle.

Kuva 68. Nauhakujan testausta.

Materiaalikokeilujen pohjalta jouduin jättämään joustamattoman poimutuksen pois mallistosta, koska se ei toiminut tekniikalla, joka minulla oli käytössä. Tekniikan korvaaminen toisella, jolla saisi saman kaltaista pintaa, olisi vaatinut joko poimutuskoneen jota käytetään teollisuudessa, tai poimutukseen tarkoitettun paininjalan mutta tällaista ei saanut ompelukoneeseen joka minulla oli käytössä.

Malliston asukokonaisuuksiin suunnittelin joustavaa poimutusta sekä nauhakujilla tehtävää poimutusta. Kaikissa malliston tuotteissa ei ole poimutusta, koska katsoin asuja myös kokonaisuutena. Materiaalikokeiluissa ja prototyyppejä tehdessä huomasin, että tikkaamalla tehty joustava poimutus vaati todella paljon aikaa ja tarvikkeita eikä tästä syystä ole taloudellisesti kannattavaa. Koska tämä kävi ilmi jo varhaisessa vaiheessa jäi joustavan poimutuksen määrä vähemmäksi.

Nauhakujilla tehty poimutus antoi tuotteeseen myös helposti toiminnallisuutta ja se oli selkeästi helpommin perusteltavissa ottaen huomioon katumuodin keskeisimmän piirteen, eli käytettävyyden.

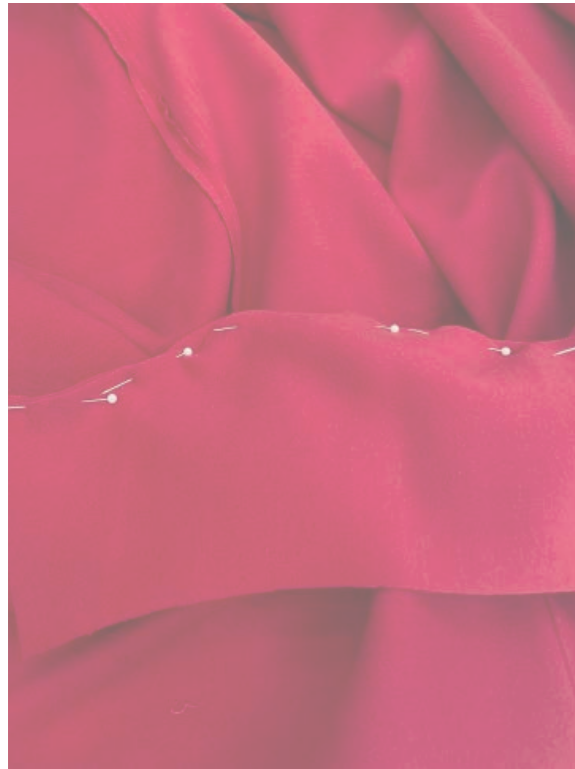
Kun asukokonaisuudet oli suunniteltu, alkoi kaavoittaminen. Kaavoitukseen vaikutti erityisesti koko hupparin pintaan tehty joustava poimutus. Materiaalikokeiluissa college kutistui 50%. Kaavaa piti suurentaa tämän verran siihen suuntaa mihin poimutus tehtiin. Koska tuotteesta haluttiin myös ylisuuri, oli lopputuloksena todella iso kaava. Tästä aiheutui lisää haasteita, koska kappaleet haluttiin yksittäisinä paloina ja kangaspakan leveys oli pienempi kuin hupparin etu ja taka kappaleet. Prototyypoinnissa huomattiin myös, että materiaalin langansuunta vaikutti poimutuksen ulkonäköön, joten kaikki kappaleet piti leikata samaan suuntaa, eli tässä tapauksessa väärään langansuuntaan.

Nahkatakien valmistuksessa kaavoitukseen jälkeen piti purkaa kirpputoreilta hankitut nahkatakkit ja valmistaa niistä yhtenäisen materiaali, josta pystyi leikkaamaan nahkatakien kaavat. Nauhakujat lisättiin nahkatakkiin kappaleiden kasaamisen jälkeen.

Yhteenvetona ensimmäisessä asussa huppari sekä hame, hupparissa joustava poimutus ja hameessa nauhakujapoimutus. Toisessa asussa, tuulipuvussa, nauhakujapoimutuksia. Kolmannen asun nahkatakissa nauhakujapoimutukset, mutta neuleessa ei poimutusta.

Huomiona, vaikka mallisto perustuikin katumuotiin ja tuotteet sekä materiaalit on valikoitu spesifisti katumuodin avaintuotteista, ei ollut tarkoitus valmistaa perinteistä tai selkeästi katumuotiin kuuluvaa mallistoa, vaan tutkia katumuotia ja sen rajoja uuden tekniikan eli poimutuksen sekä jo katumuodissa esiintyvien rajojen / sääntöjen rikkomisella tai venyttämällä.

5.2 Prosessia

Kuva 69. Nahkatakkin prototyypin valmistus.

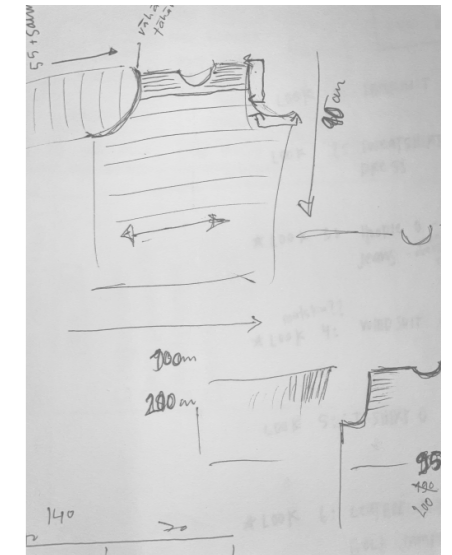
Kuva 70. Nahkatakkin valmistusta.

Kuva 75. Kaavojen leikkuuta.

Kuva 76. Joustavaa alalankaa.

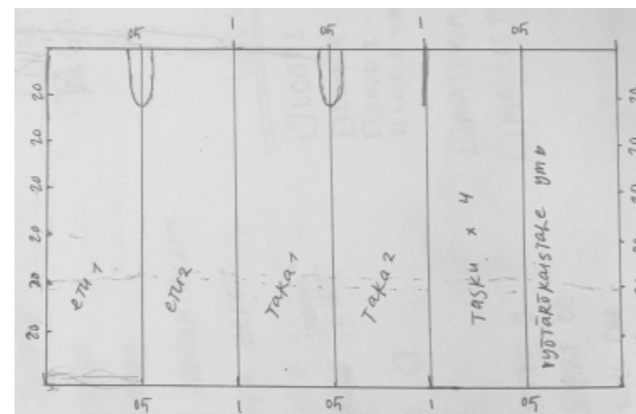
Kuva 77. Kaavan suunnittelua.

Kuva 74. Nahkatakkinen purkua.

Kuva 72. Kaavan suunnittelua.

Kuva 73. Kaavan suunnittelua.

Kuva 78. Tuulipuvun nauhakujien valmistusta.

Kuva 71. Materiaalien hankintaa kirpputoreilta.

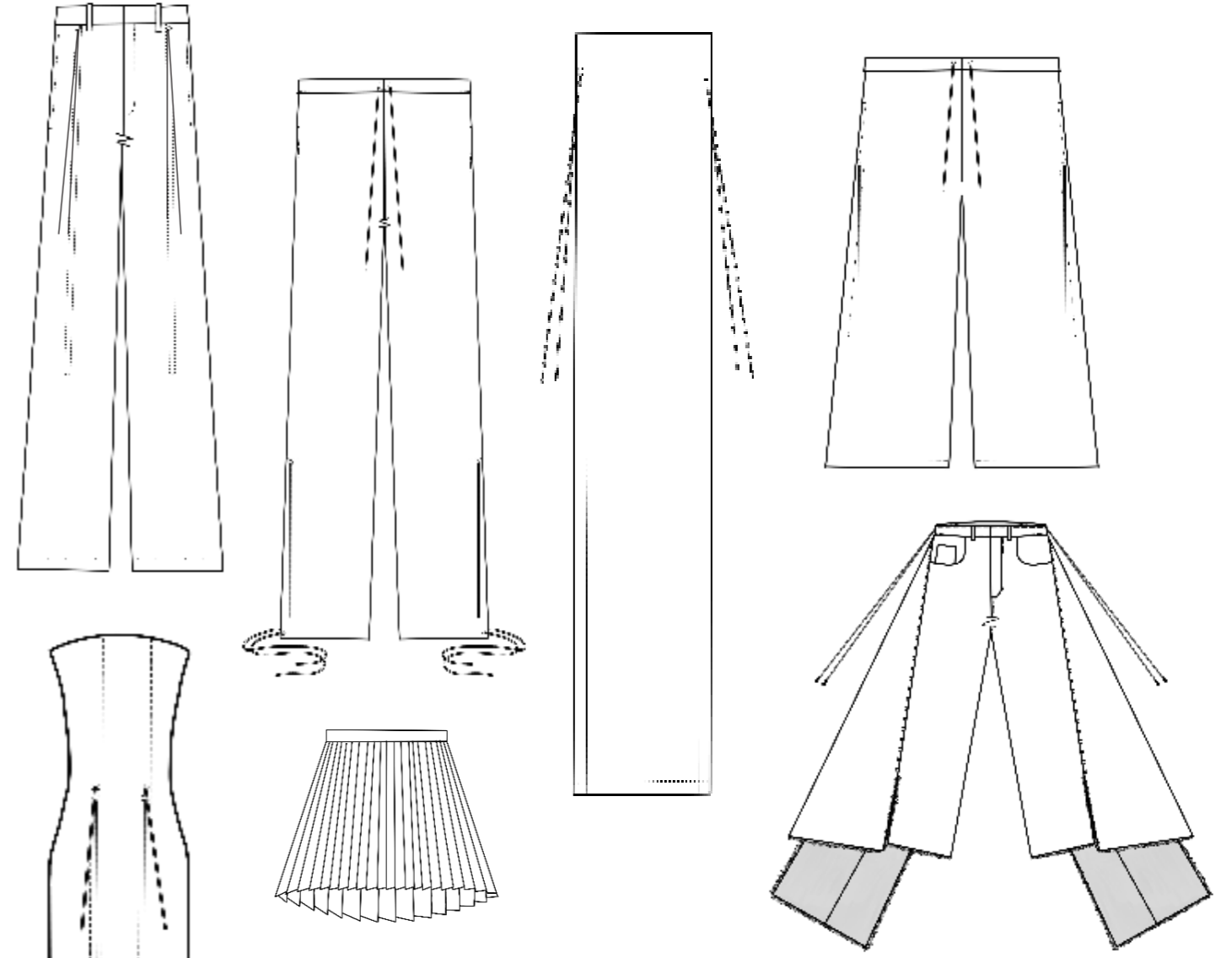
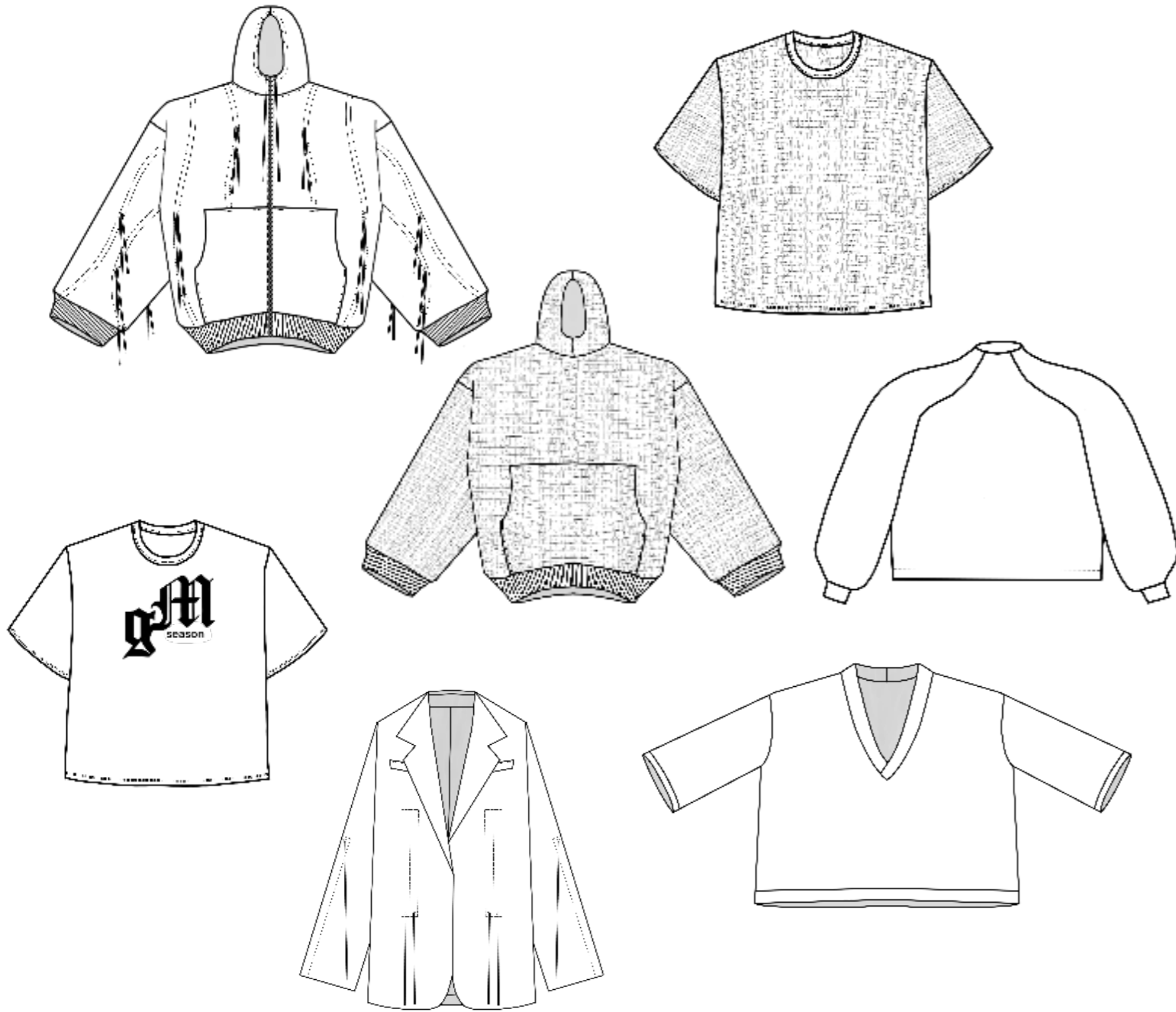
5.3 Mallisto

Mallistokartta

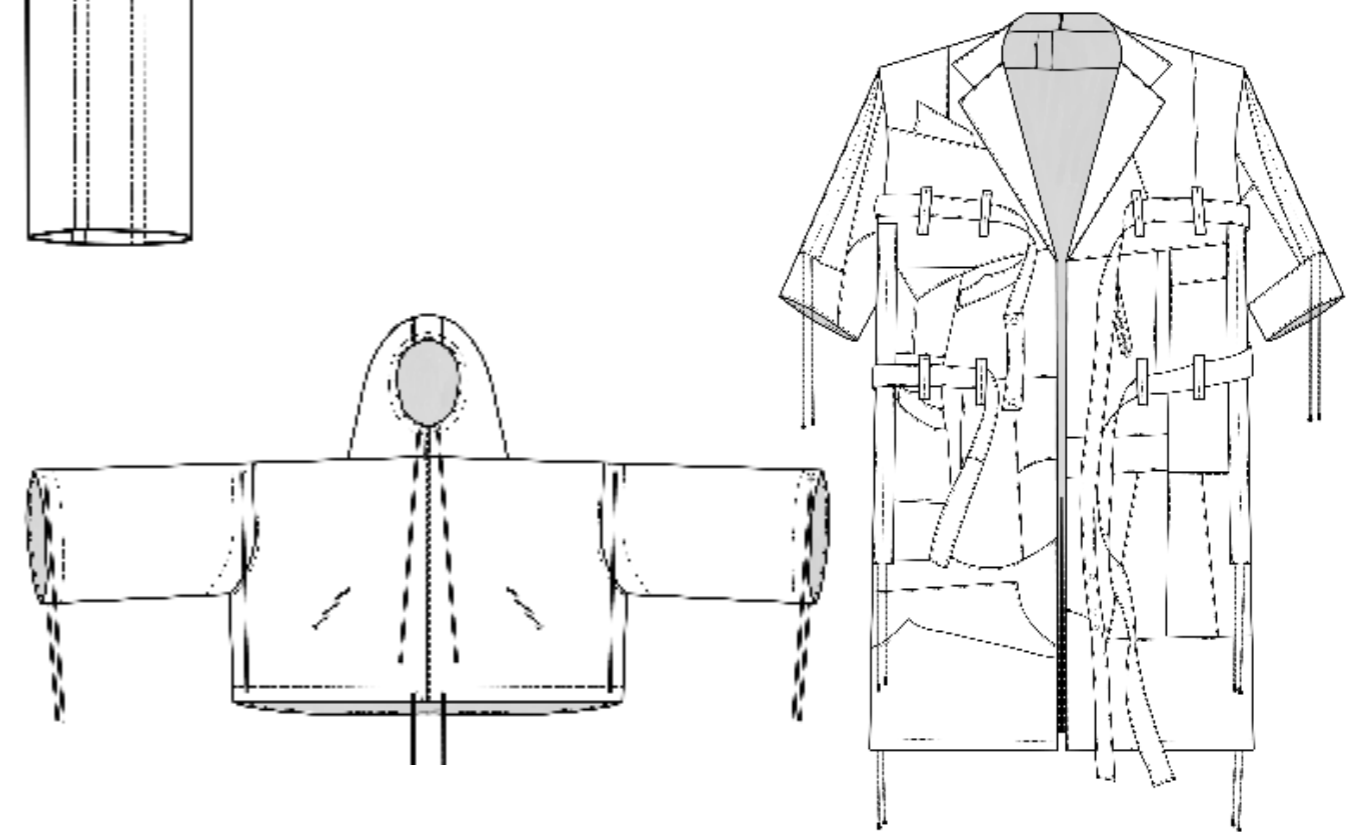
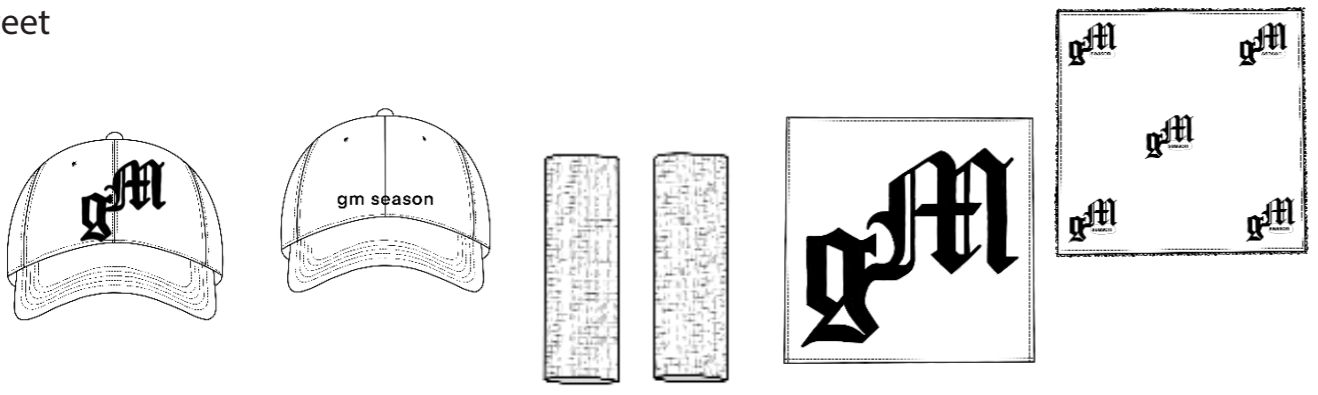
alosat

yläosat

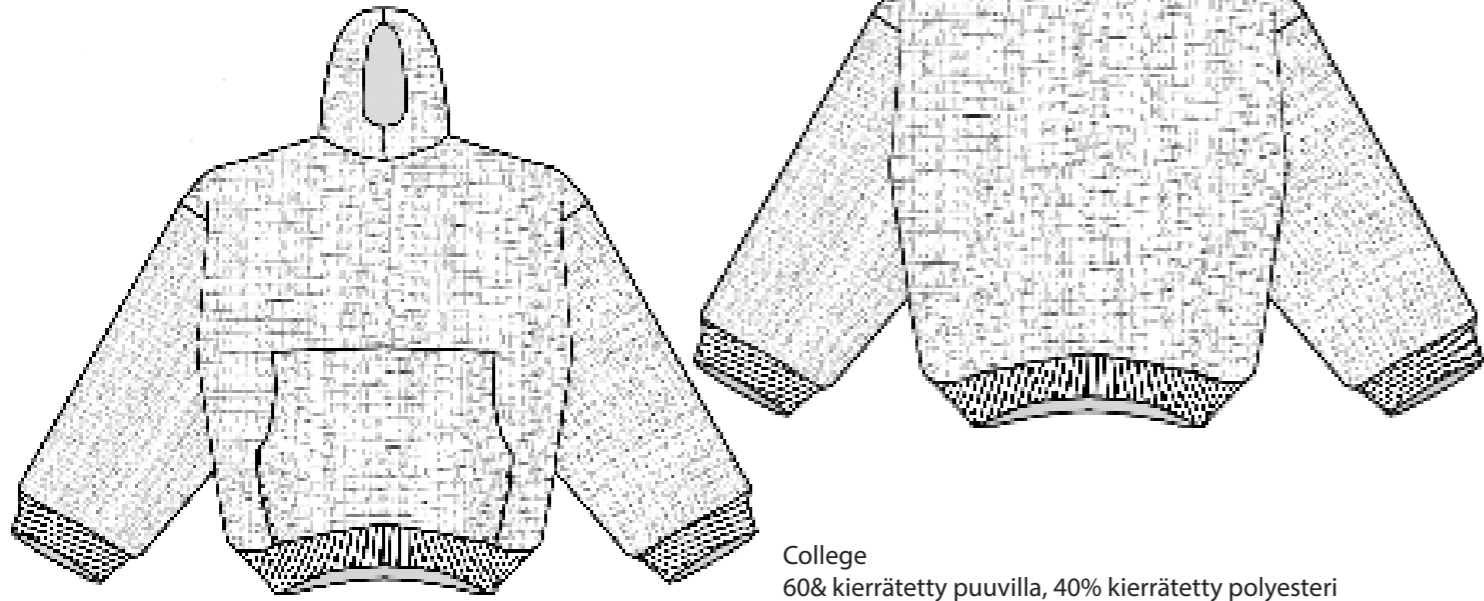

takit

asusteet

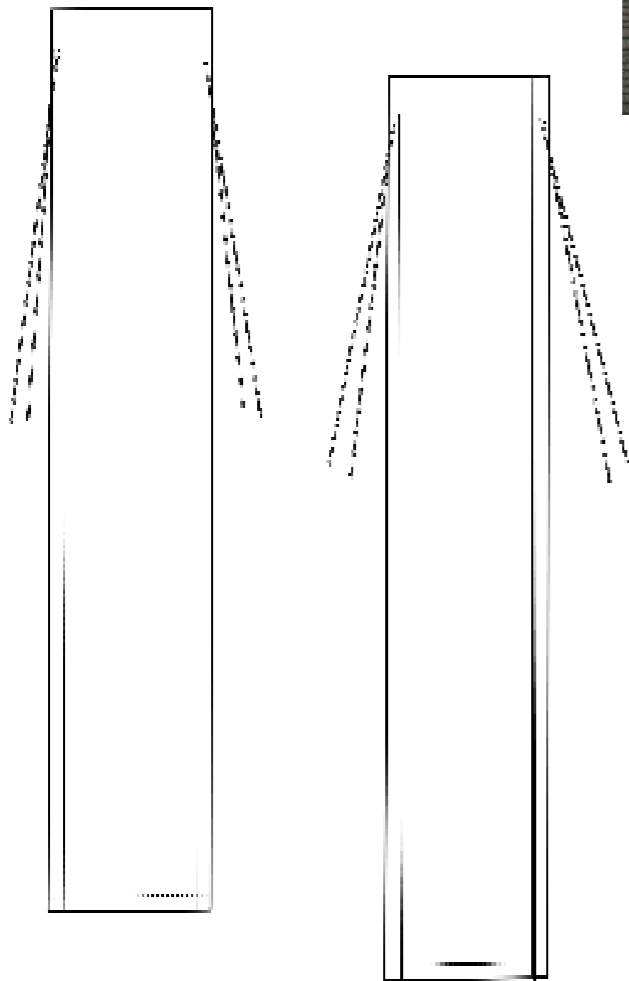
Arvioitavat asut

College
60% kierrätetty puuvilla, 40% kierrätetty polyesteri

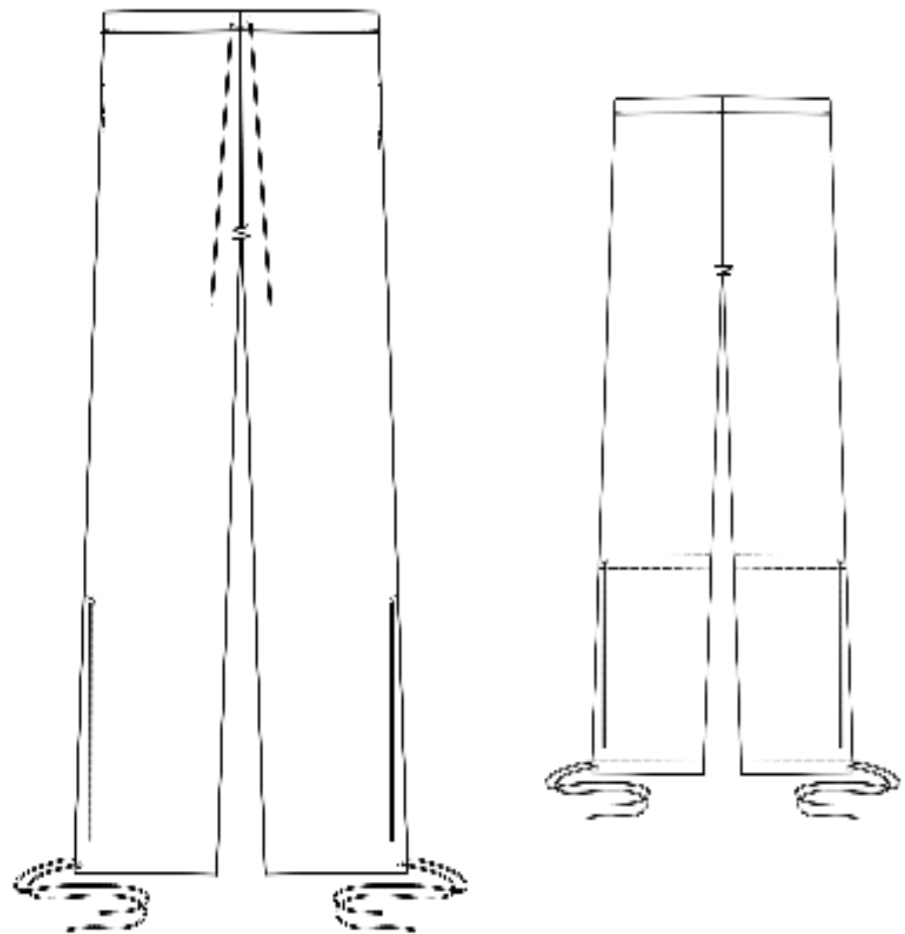
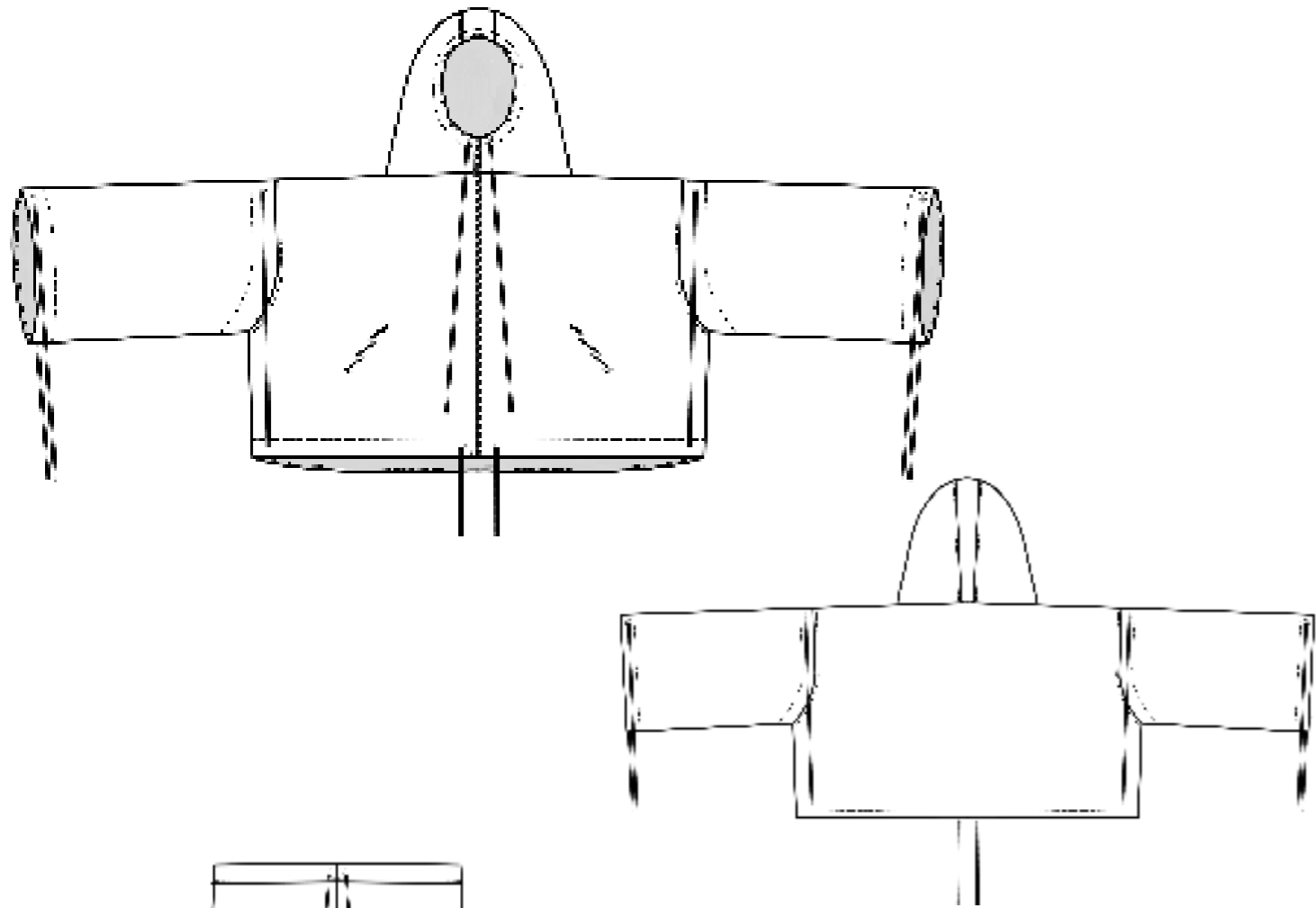

Resori
65% puuvilla, 30% polyesteri, 5% elastaani

Trikoo
60% kierrätetty puuvilla, 40% kierrätetty polyesteri

Ulkoilukangas
100% nylon

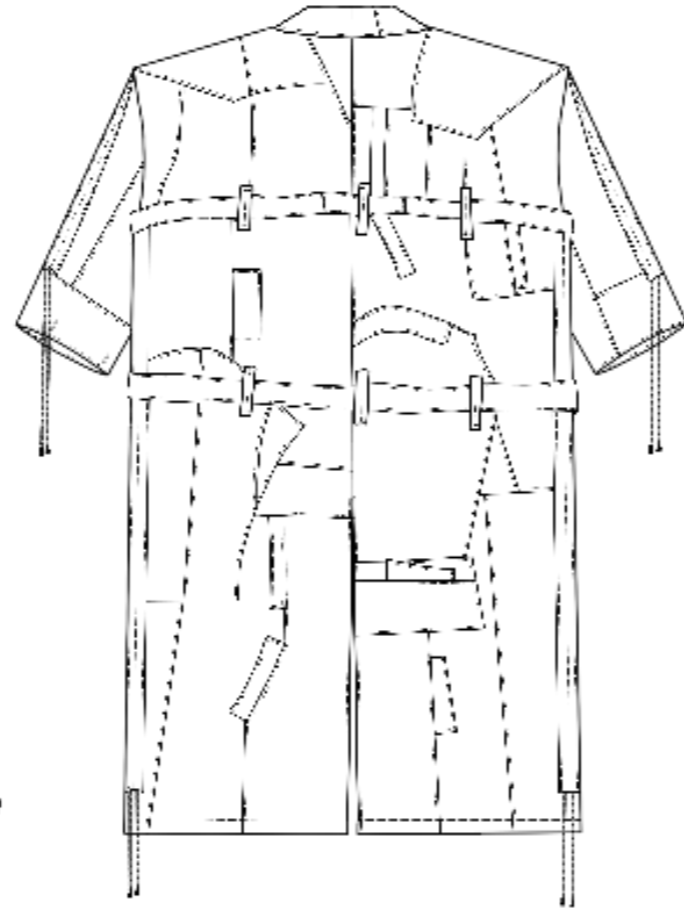
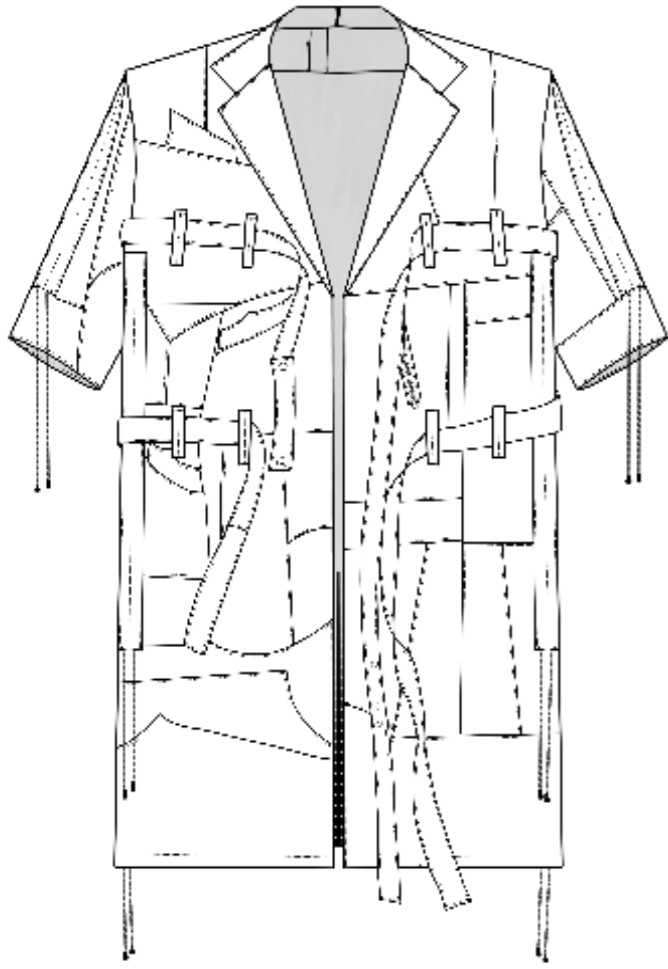
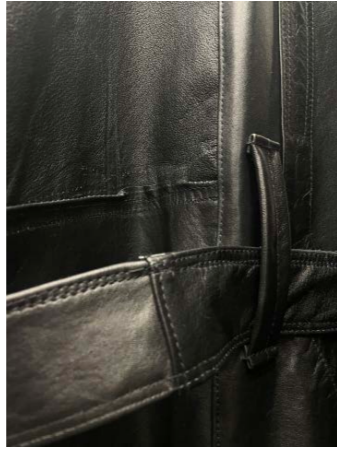
Kuminauha
Materiaali NA

X

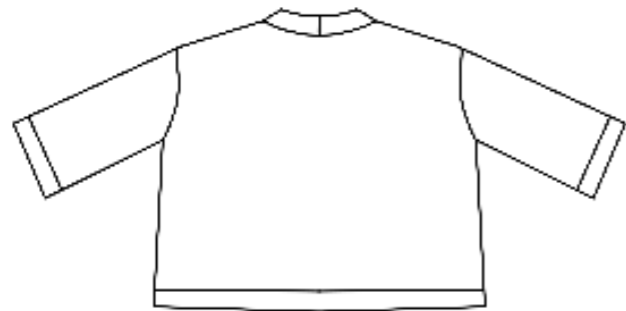
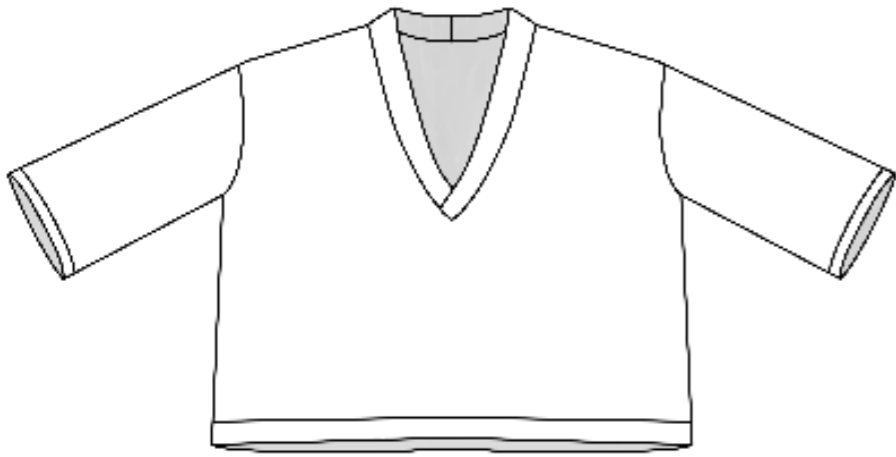
Uudellenkäytetty
Nahka 100%

X

Neule
Materiaali NA

5.4 Editorial-kuvat

Kuvaaja Mark Sergeev
Malli Melanie Rose
Assistentti Aino Kataja

Kuva 79.

Kuva 80.

Kuva 81.

Kuva 82.

Kuva 85.

Kuva 86.

Kuva 87.

YHTEENVETO & POHDINTA

Kuva 88. (Mark Sergeev 2024)

Tutkimuskysymyksissä pohdin onko katumuoti katumuotia ilman siihen liittyvää kulttuuria. Kysymykseen löytyi puoltavia vastauksia, mutta asia ei lopulta ollutkaan niin yksinkertainen. On totta, että kulttuurit ovat todella iso osa katumuotia ja kulttuuri on ollut vahvasti mukana kun katumuoti on alkanut muodostumaan 1980-luvun alkupuolella. Tuona aikana kulttuuri yhdisti ihmisiä jotka pukeutuivat samalla tavalla.

Nykyään pukeutuminen saattaa yhdistää ihmisiä, joilla on erilainen kulttuuri. Katumuoti on vakiinnuttanut itsensä muotimaailmassa ja sille löytyy selkeät raamit sekä ohjenuorat ilman niin sanottua alkuperäistä katukulttuuria. Tietenkin löytyy ihmisiä, jotka omaavat saman kulttuurisen taustan kuin mihin katumuoti on aikoinaan nojannut, mutta katumuodista ovat kiinnostuneet myös monet muut henkilöt joilla on oma, erilainen, kulttuuri.

Henkilökohtaisista syistä haluaisin sanoa, että katumuoti on katumuotia ilman kulttuuria, mutta en usko, että se on totta. Uskon, että katumuoti kuuluu kaikille taustasta riippumatta mutta on kuitenkin tärkeää muistaa sen historia ja että katumuoti ei koskaan tule olemaan vain vaatteita.

Katumuodin ja katutyylin rajan etsiminen nojautui myös vahvasti kulttuuriin. Vaikka katumuotia pystytään määrittelemään hyvin pitkälle, esimerkiksi avaintuotteiden perusteella, raja missä katumuoti lakkaa olemasta ja jokin muu alkaa tulla todennäköisesti aina olemaan häilyvä ja subjektiivinen.

Katumuodin rajaa voidaan arvioida eri lähtökohdista, joista osa on konkreettisia helposti arvioitavia ja osa käsitteitä. Huolimatta siitä, että käsitteille voidaan antaa merkityssisältö, ei sille ole selkeää mittaria. Lisäksi termeillä, voi olla elämyksellä koettuja ei-käsitteellistä sisältöä, joka on aina subjektiivista. Tällainen sisältö voisi esimerkiksi olla jotain alakulttuurien yhteisesti ymmärtämää tai kokemaa.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää onko poimutuksella funktiota ja/tai estetiikkaa katumuodin puolella. Katumuodin keskiössä tulee todennäköisesti aina olemaan käytettävyys ja funktionaalisuus, joten jos halutaan luoda poimutuksella lisäarvoa tuotteelle, täytyy poimutuksen pohja todennäköisesti olla funktiossa.

Katumuodissa mikään ei ole sattumanvaraista eikä asioita tehdä ilman syytä, joten poimutuksen perustelematon käyttö tuntuu ristiriitaiselta ja ehkä jopa turhalta.

Opinnäytetyössä poimutustekniikat rajaavat myös lopputuloksia. Yliuuren hupparin koko pinnan poimuttaminen ei ole taloudellisesti kannattavaa, koska se vielä todella paljon aikaa ja tarvikkeita, jolloin tuotteen hinta nousee todella korkealle. Mikäli sama huppari voitaisiin valmistaa teollisesti, voisi lopputulos olla erilainen. Kuitenkin on hyvä muistaa että, koristeellinen poimutus ei tuo mitään välttämätöntä lisää katumuodin funktionaalisiin tuotteisiin, jolloin pelkkä yksi kyseenalaistus saattaa riittää viemään siltä pohjan.

Funktionaalaisella poimutuksella saattaa olla vankempi jalansija katumuodin puolella. Funktion lisääminen kohtiin tai tuotteisiin, joissa sitä ei ole ennen ollut voisi lisätä tuotteiden monikäyttöisyyttä. Monikäyttöisyys tuotteessa lisää sen käytettävyyttä, jonka perusteella se olisi hyvä lisä katumuodin maailmaan.

Pohdin myös miten kahden erilaisen estetiikan yhdistäminen vaikuttaa näihin itsessään. Yllätyksekseni ne eivät suoraan hylkineet toisiaan. Erityisesti kiinnosti kärsiikö katumuodin uskottavuus, kun siihen lisätään ehkä vähän romanttista poimutusta. Kuten olemme jo käsitelleent katumuoti ei ole vain vaatteita, joten katumuodin uskottavuus ei myöskään tule pelkästään näistä vaatteista vaan käyttäjästä ja mahdollisesti kulttuurista, joka tukee pukeutumistyyliä. Poimutus ei siis mielestäni yksinään vielä katumuodilta uskottavuutta vaan tärkeämpää on kokonaisuus.

Yhteenvetona katumuodin tutkiminen ja sen rajojen sekä käsitteinen ymmärtäminen, ei ollut niin yksinkertaista kuin olin ajatellut. Katumuoti ei ole mikään yksinkertainen pukeutumistyyli, vaan sillä on pitkä ja mielenkiintoinen historia, jonka keskiössä on sen käyttäjät. Tutkimus herätti paljon kysymyksiä, joista useampiin ei löytynyt selkeitä, yksinkertaisia vastauksia. Poimutus ja katumutoi voisivat ehdottomasti kohdata, mutta kohtaamisen tulisi mielestäni tapahtua katumuodin ehdoilla. Mallistollani halusin tutkia poimutuksen mahdollisuuksia katumuodissa, sekä samalla tutkia katumuodin rajoja venyttämällä niitä, mielestäni onnistuin näissä molemmissa.

LÄHDELUETTELO

KIRJALLISUUS

Adz, K. & Stone, W. 2018. This is not fashion: Streetwear past, present & future. Lontoo: Thames & Hudson Ltd.

Irwin, K. 2015. Surface design for fabric. Bloomsbury Publishing Inc.

Romero, E. & Way, E. (2023) Fresh fly fabulous : 50 years of hip hop style. New York, NY: Rizzoli Electa.

Vogel, S. 2007. Streetwear. Lontoo: Thames & Hudson Ltd.

Wolff, C. 1996. The Art of Manipulating Fabric. Yhdysvallat: Krause Publications.

ARTIKKELIT

Block, E. 2017. The History of Streetwear: From Stüssy to Vetements. Viitattu 24.10.2023. Saatavilla <https://www.whowhatwear.co.uk/streetwear/slide2>

Cochrane, L. 2017. How streetwear restyled the world – from hip-hop to Supreme and Palace. Viitattu 24.10.2023. Saatavilla: <https://www.theguardian.com/fashion/2017/mar/29/how-streetwear-styled-the-world-from-hip-hop-to-supreme-and-palace>

DeLeon, J. 2020. STREETWEAR IS ABOUT PEOPLE, NOT CLOTHES. Viitattu 24.10.2023. Saatavilla: <https://www.highsnobiety.com/p/streetwear-stores-protests/>

Doonan, O. 2022. What is the difference between Street Style and Streetwear? Viitattu 14.04.2024. Saatavilla: <https://www.fastfashionnews.co.uk/what-is-the-difference-between-street-style-and-street-wear/>

Highsnobiety, 2023. Is Hailey Bieber for the culture? Viitattu 14.04.2024. Saatavilla: <https://www.highsnobiety.com/p/hailey-bieber-streetwear-outfit/>

Hundreds, B. 2017. "It's Not About Clothes": Bobby Hundreds Explains Why Streetwear Is a Culture, Not Just a product. Viitattu 14.04.2024. Saatavilla: <https://www.complex.com/style/a/bobby-hundreds/what-is-streetwear-by-bobby-hundreds>

Menendez, E. & Dr. Nitschke, A. 2019. Streetwear Impact Report. Hypebeast & Strategy&. Viitattu 24.10.2023. Saatavilla: <https://strategyand.hypebeast.com/streetwear-report-historydefinition>

Wolf, C. 2021. Streetwear Takes Center Stage on The Hype. Viitattu 24.10.2023. Saatavilla: <https://www.gq.com/story/the-hype-offset-hbo>

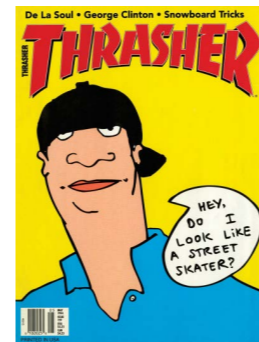
KUALÄHTEET

Kuva 1
Mark Sergeev
2024

Kuva 2
Mark Sergeev
2024

Kuva 3
Mark Gonzales 1994
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://www.thrasher-magazine.com/component/coverarchive/covers?Itemid&sspiabi=1677819481514>

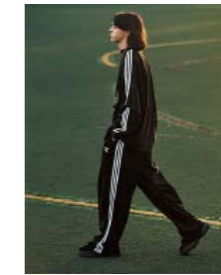
Kuva 4
Mark Sergeev
2024

Kuva 5
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/592153051034624783/v>

Kuva 6
Larissa Hofman 2021
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://hypebeast.com/2021/10/palace-skateboards-winter-2021-look-book-release-info>

Kuva 7
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/592153051034624564/>

Kuva 8
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/592153051035318649/>

Kuva 9
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://athletamag.com/OLD/shawn-stussy-eng/>

Kuva 10
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/592153051035318649/>

Kuva 11
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/592153051035318649/>

Kuva 12
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/592153051035318649/>

Kuva 13
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/592153051035318649/>

Kuva 14
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://fi.pinterest.com/pin/592153051035318676/>

Kuva 15
Acielle/Style Du Monde 2023
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://www.vogue.com/article/spring-2024-menswear-street-style-trend-report?redirectURL=%2Farticle%2Fspring-2024-menswear-street-style-trend-report>

Kuva 16
Acielle/Style Du Monde 2023
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://www.vogue.com/article/spring-2024-menswear-street-style-trend-report?redirectURL=%2Farticle%2Fspring-2024-menswear-street-style-trend-report>

Kuva 16
Acielle/Style Du Monde 2023
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla: <https://www.vogue.com/article/spring-2024-menswear-street-style-trend-report?redirectURL=%2Farticle%2Fspring-2024-menswear-street-style-trend-report>

Kuva 18
Jamel Shabazz
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://fi.pinterest.com/pin/592153051035551939/>

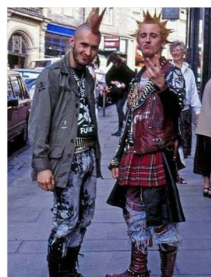
Kuva 19
Viitattu 14.4.2024
Hypebeast.com
Saatavilla:
<https://hypebeast.com/2022/6/zalando-street-issue-3-barcelona-skate-community>

Kuva 20
Viitattu 14.4.2024
Buzzfeed.com
Saatavilla:
<https://www.buzzfeed.com/toddvanluling/50-kids-that-are-cooler-than-youll-ever-be?epik=dj0yJnU9eEVWWTVndkpxZTd-CVW13cBiM1ILZFhOdVdoQ-jZXZ0QmcD0wJm49OEdrYT-VWZFYwRGlydWVrQOJlejg-1ZyZ0PUFBQUFBFR1Ija1VF>

Kuva 21
Fashionbeans.com
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://www.fashionbeans.com/article/style-guide-bob-by-hundreds/?http://ignore-nitro=166752533c4cdf202ab-5576fe99ac3c3>

Kuva 22
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://fi.pinterest.com/pin/592153051035322000/>

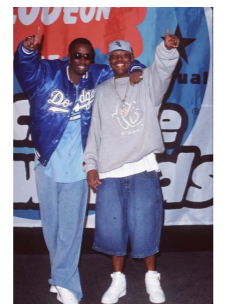
Kuva 23
Allstar Picture Library Limited/
Columbia/Alamy Stock Photo
2024
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://www.fashion-gonerogue.com/1980s-fashion-trends/>

Kuva 24
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://www.thevintagenews.com/2015/06/11/30-photos-that-perfectly-show-the-out-of-control-rave-fashion-from-the-90s/>

Kuva 25
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://fi.pinterest.com/pin/592153051035322157/>

Kuva 26
SGranitz/WireImage/Getty
Images 2015
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
https://www.huffpost.com/entry/diddy-90s-style-photos_n_563787e4b-063179912fcd8

Kuva 27
Makeda Sandford 2012
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
https://coveteur.com/2021/01/21/dapper-dan/?utm_content=buffer4ed07&utm_medium=social&utm_source=facebook&utm_campaign=buffer&fbclid=IwAR-1JzCHeWfiN23JThxPpianmz5SW6d-pRi9iP2nHtVik-utAz4DbHz2nXQ9s

Kuva 28
Mark Sergeev
2024

Kuva 29
Viitattu 14.4.2024
Gia Studios
Saatavilla:
<https://www.modedamour.com/blog/2020/6/1/gia-studios>

Kuva 30
Viitattu 14.4.2024
matchesfashion.com
Saatavilla:
<https://www.matchesfashion.com/us/womens/designers/>

Kuva 31
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://fi.pinterest.com/pin/44050902595940923/>

Kuva 32
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://fi.pinterest.com/pin/754775218816212853/>

Kuva 33
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://fi.pinterest.com/pin/592153051035322723/>

Kuva 34
Vogue
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2023-menswear/reese-cooper?epik=dj0yJnU9ZzdjRGNHbXdxSm03T-npySThXQnJPN0w3Sk5QR-zhIvMcmD0wJm49MXk3N-WQyRXEtMGtsb19IbTZvcjN-1QSZ0PUFBQUFBFR1IjbFZv>

Kuva 35
INDIGITAL.TV
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://www.businessoffashion.com/fashion-week/2017ss-mens/feng-chen-wang/collection/look/17>

Kuva 36
Viitattu 14.4.2024
lohobride.com
Saatavilla:
<https://lohobride.com/products/copy-of-danielle-frankel-noa-gown?variant=41340719923355>

Kuva 37
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://fi.pinterest.com/pin/592153051035318649/>

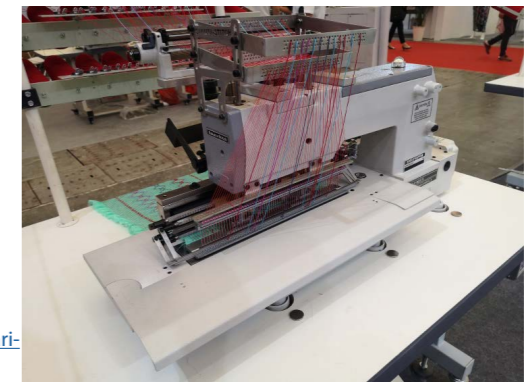
Kuva 38
Viitattu 14.4.2024
bmuette.com
Saatavilla:
<https://www.bmuette.com/>

Kuva 42
Viitattu 14.4.2024
plaitingmachine.com
Saatavilla:
<http://fi.plaitingmachine.com/pinching-machine/he-202-pinch-machine-for-fabric-pleating.html>

Kuva 43.
Viitattu 14.4.2024
alfaoat24.fi
Saatavilla:
<https://www.alfaoat24.fi/tuotteet.html?id=21894/1153693&img=3>

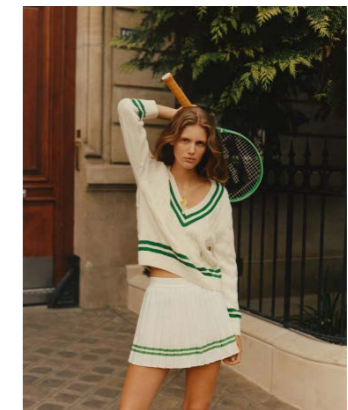
Kuva 44
Viitattu 14.4.2024
sakurastitch.com
Saatavilla:
<https://www.sakura-stitch.com/product/view/multineedle-single-chainstitch-shirring-and-smocking-machine>

Kuva 47
Mark Sergeev
2024

Kuva 48
Viitattu 14.4.2024
Saatavilla:
<https://fi.pinterest.com/pin/592153051035318649/>

Kuva 49
Viitattu 14.4.2024
sportyandrich.com
Saatavilla:
https://www.sportyandrich.com/pages/prince-x-sporty-rich-pt-2?ssp_iabi=1677765510737

Editorial-kuvat 79-87
Mark Sergeev 2024

Kuva88
Mark Sergeev
2024

KIITOKSET

Aino Kataja

Into Alkio
Oskari Silvennoinen

Minna Cheung

Sirkka ja Jussi Monosen Säätiö sr

Pure Waste Textiles Oy